NIEUW
KERSTBOEK
voor kinderen

https://achterderug.nl

INHOUD

1	*Joke van Mierlo-van Kuipers*	Naar de stal	7
2	*J. W. Dijkema-Jansen*	Jorientjes bange avontuur	8
3	*Jo Kalmijn-Spierenburg*	Komt Gij voor ons?	21
4	*Miep van Rooijen*	Een merkwaardig kerstfeest	22
5	*Hans Bouma*	Niet de vorsten niet de heersers	32
6	*G. van Heerde*	Wie het Kindeke liefheeft	33
7	*Rein Klazes*	Kerstbede	43
8	*Joke van Mierlo-van Kuipers*	Rafa danst	45
9	*Miep van Rooijen*	Kind en kerstkind	51
10	*P. de Zeeuw J.G.zn.*	Kerstfeest in de bergen	52
11	*Hans Bouma*	De hemel raakt de aarde aan	72
12	*Jo Kalmijn-Spierenburg*	De boodschap van het kerstengeltje	73
13	*Miep van Rooijen*	De Koningsster	76
14	*W. J. Diesel-Harms*	Verdwaald op kerstavond	77
15	*Gabriël Smit*	Ik zing u van de herder Jan	91
16	*Martha Marijs-Visser*	Oliebollen en sinaasappels	93
7	*H. J. W. Modderman*	De kerstboomkaarsjes	115

JOKE VAN MIERLO–VAN KUIPERS

NAAR DE STAL

Nu lopen de voeten zo stil en zo zacht
op 't paadje naar Bethlehems stal in de nacht:
een kindeke is er geboren.
Een engel heeft 't zelf aan de herders gezegd,
de moeder heeft 't zacht in een kribje gelegd.
Wij mogen zijn slaap niet verstoren.

De schapen gaan mee en de deur staat al aan.
Kom kind'ren, wij zullen de stal binnen gaan:
wij kijken met heel blijde ogen.
Wij vouwen de handen eerbiedig tezaam
en noemen Hem Jezus, want dat is de naam
van 't kindje van God uit de Hoge.

Wij brengen het kindje geen zilver of goud:
wij geven een hart dat al jong van Hem houdt.
Wij brengen Hem liefde en vreugde.
Als wij iets voor anderen hebben gedaan,
dan ziet ons dit kindje zo vriendelijk aan
en zegt, dat het Hem zo verheugde.

https://achterderug.nl

JO KALMIJN–SPIERENBURG

KOMT GIJ VOOR ONS?

Kindje, dat klein in een kribbetje ligt,
hulp'loos en zwak met de oogjes stijf dicht,
Kindje, geboren bij 't vee in een stal,
toch zijt Ge koning van 't grote heelal.

Wij, die vol eerbied om 't kribbetje staan,
weten, Gij komt bij Gods eng'len vandaan,
recht uit Zijn hemel vol zonneschijn
om hier bij ons in de wereld te zijn.

Om ons te brengen een licht in de nacht,
Kindje, Gij hoort ons, al fluist'ren we zacht:
Komt Gij voor óns in een wereld vol kou?
Dank voor Uw liefde en dank voor Uw trouw . . .

MIEP VAN ROOIJEN

EEN MERKWAARDIG KERSTFEEST

„Wat een lange rij," zuchtte Joke, terwijl zij met haar wagentje vol boodschappen in de winkel achteraan schoof om te wachten tot ze bij de kassa aan de beurt was. Moeder haalde vlug nog de laatste boodschappen terwijl Hans, haar broertje met een pak hagelslag kwam aandraven, dat zij hem gevraagd had te halen. „Zo," zei moeder, „nu hoop ik maar dat we niets meer hebben vergeten voor die drukke feestdagen."
„Mam," zei Joke, „zullen we zo'n grote tulband kopen?" En ze wees naar een tafel vol met dat lekkers. „Niets daarvan, 't is nu genoeg," zei moeder. „Bovendien ligt er bakmeel, rozijnen en van alles in jouw wagentje, waarvan we straks zelf een heerlijke tulband gaan bakken, en jij mag mij daarbij helpen."
Dat kon Joke niet goed begrijpen. Die tulbanden zagen er zó mooi uit en ze waren in glanzend papier verpakt met nog zo'n leuk kersttakje er bovenop. Wat maakte dat nou nog uit als je toch al zoveel had gekocht?
Maar ja, als moeder eenmaal nee had gezegd, dan zou ze 't heus niet doen ook. Bovendien bedacht Joke, dat moeder helpen met bakken in de keuken ook wel leuk was. Het wachten voor de kassa duurde deze keer wel extra lang, want alle mensen hadden zoveel inkopen gedaan.
Terwijl moeder al dat gedoe aanzag, dacht ze ineens terug aan de tijd waarin al dat eten niet zomaar te koop was in ons land, omdat er oorlog was.
De kinderen vonden het zo vanzelfsprekend dat je zo'n

https://achterderug.nl

boodschappenwagentje maar even vol kon laden met alles wat je maar wilde kopen. Tegelijk nam ze zich voor om de kinderen eens het verhaal te vertellen over een kerstfeest uit die tijd, dat ze nooit kon vergeten en waar ze elk jaar vooral met de kerstdagen aan moest denken.
Ja hoor, eindelijk waren ze aan de beurt en kon alles in de tassen gepakt worden. Met z'n drieën sjouwden ze de hele voorraad vlug naar huis, waar moeder alles op z'n plaats zette.
Nadat ze eerst nog een kopje thee hadden gedronken met een lekker koekje erbij, zei moeder: „Kom, we gaan meteen aan het bakken. Help je mee Joke?" Dat wilde ze wel, maar Hans wilde óók helpen, en dat ging niet vond moeder. „Kijk jij maar goed hoe we dat doen en dan ben jij de volgende keer aan de beurt. Over een week moeten we toch ook al weer oliebollen bakken. Straks mag jij de beslagkom uitlikken. Dat vind je toch altijd zo lekker?"
En terwijl moeder het beslag roerde, mocht Joke steeds wat in de kom gooien. Eerst boter, dan suiker, eieren, meel, melk en vooral niet te vergeten die lekkere krentjes en rozijnen, terwijl er tot slot nog amandelspijs doorheen ging. Daarvan mochten ze allebei een stukje proeven, en dat was heerlijk! Alles ging in de tulbandvorm en toen de warme oven in.
En nu maar afwachten of hij mooi zou lukken. Toch wel spannend, vonden de kinderen.
„Kom," zei moeder, „dat duurt zeker nog wel een uur voor die klaar is. We gaan gezellig nog wat thee drinken, en omdat het al zo vroeg donker wordt, mogen terwijl de lichtjes van de kerstboom vast aan. Dan heb ik ook nog wel even tijd om jullie een kerstverhaal te vertellen."
„Hoi, hoi!" juichten ze allebei en renden de kamer vast in. O, wat was die boom toch prachtig versierd. Vooral toen de lichtjes aangingen, glinsterde alles zo mooi.

„Het kerstfeest waarvan ik jullie zal vertellen," zei moeder, „was in 1944 en toen was er in ons land al meer dan vier jaar oorlog.
Nu zie je op de televisie wel eens iets van oorlog in verre landen, en je weet wel dat er dan altijd heel erge en nare dingen gebeuren. Ook heb je wel eens van die heel magere kinderen gezien, van wie er zelfs een heleboel dood gaan omdat er helemaal niets meer voor ze te eten is.
Zo was het toen hier in ons land ook. Door die oorlog was er voor veel mensen geen eten meer. Sommigen gingen zelfs lopend een verre tocht maken om te proberen voor zich en hun kinderen nog wat eten te pakken te krijgen. Dan trokken ze langs boerderijen, en heel veel vriendelijke boeren hebben erg hun best gedaan om zoveel mogelijk mensen aan wat eten te helpen.
Er was géén elektrisch licht meer in de huizen, dus konden er bij dat kerstfeest ook geen lichtjes in de kerstboom branden.
Dat was eigenlijk niet zo erg, want . . . er waren zelfs geen kerstbomen meer. Als de mensen maar iets van hout te pakken kregen, dan gebruikten ze dat om in de kachel te stoken om zo nog een beetje warmte te krijgen. Een heleboel vaders waren in die tijd ook niet thuis. Dat was te gevaarlijk, want als de vreemde soldaten die toen in ons land waren hen zouden vinden of op straat zien, dan werden ze naar een ander land meegenomen om daar te gaan werken, en dàt wilden ze liever niet.
Toch zou het weer kerstfeest worden en de mensen wilden het vieren, ook al was er niet zoveel blijdschap in de meeste huizen.
De zondag vóór het kerstfeest stoven alle zondagsschoolkinderen opgewonden naar buiten. Ze riepen en joelden door elkaar.

https://achterderug.nl

Zó uitbundig gedroegen ze zich anders nooit als ze de kerk uitkwamen.
Die kerk, waar ze elke zondag samen kwamen, was de oude Wilhelminakerk in Den Haag. Nu ja, zó oud was die kerk nu ook weer niet; er waren er in de stad, die véél ouder waren. Maar de kinderen wisten niet beter of die kerk had daar altijd al gestaan.
Toen de tram nog langs de kerk reed, hadden de grote jongens een ondeugend, maar ook heel gevaarlijk spel bedacht als ze moesten wachten totdat de zondagsschool begon. Ze legden dan hun centen en stuivers, die ze voor de collecte hadden meegekregen, op de tramrails en als er weer een tram voorbij kwam, dan denderde die alle muntjes plat. Zo kwamen er heel wat platte geldstukjes later uit de collectezak te voorschijn. Maar in dat jaar van de oorlog reden er ook al geen trams meer door de straten van onze steden.
Weet je waarom de kinderen die zondag zo uitgelaten uit de kerk kwamen gestoven?
Wel, de volgende week zouden ze het kerstfeest vieren en dan mochten ook de vaders, moeders, oma's en opa's komen en ook andere mensen die erbij wilden zijn, zoveel als er maar in de kerk konden. Dat was altijd het mooiste feest van het jaar, en dan vertelde de oude dominee Den Hertog aan de kinderen in „zijn" kerk zèlf de kerstgeschiedenis van het kindje Jezus in de stal in Bethlehem, van de komst van de herders en het zingen van de engelen. Dat kon hij zó prachtig, dat alle kinderen ademloos luisterden, alsof ze die overbekende geschiedenis van het kind in de kribbe nog nooit hadden gehoord.
Deze laatste zondag vóór het feest moesten alle kinderen, de kleintjes en de groten, samen oefenen met het grote kerkorgel erbij. In die tijd waren er wel ongeveer driehonderd kinderen op de zondagsschool. Eén lied, dat erg moeilijk was

moesten ze steeds weer over doen, net zo lang tot het helemaal goed klonk. Toen pas mochten ze naar huis, maar vóór de meester het dankgebed uitsprak, had hij iets heel vreemds gezegd: „Volgende week, als jullie hierheen komen om het kerstfeest te vieren, dan mogen jullie allemaal een bord en een lepel meebrengen. Onze dominee heeft dan voor jullie een fijne verrassing!'
Een bord een en lepel meebrengen . . . ? Eerst moesten ze er een beetje om lachen en toen praatten ze ineens allemaal door elkaar. „Waarvoor meneer?" „Krijgen we dan eten meneer?"
Deze lachte alleen maar wat en had verder niets willen verklappen. Het bleef een verrassing.
En eindelijk was het zover. De kinderen popelden om naar de kerk te mogen gaan. Daar kwamen ze aan van alle kanten, elk met een bord en een lepel.
Sommigen konden het niet laten om baldadig te zijn en gaven een luidruchtig concert met de lepel op hun bord, zodat de mensen uit de buurt voor de ramen keken, wat daar toch wel aan de hand zou zijn.
Er kwamen heel veel mensen mee. De meeste moeders waren er ook bij, maar de vaders natuurlijk niet. Dat was voor hen te gevaarlijk, want ze konden ontdekt worden door de soldaten. Zij waren wat we toen noemden „ondergedoken".
Je zult wel denken: „Wat een ongezellig kerstfeest. Geen vaders, geen kerstboom, geen lichtjes . . ." Maar toch ging wel haast ieder met een blij gezicht naar het feest toe.
Alle kinderen moesten op hun plaats gaan zitten en bord en lepel onder hun bank zetten. „Maar," zei de dominee, „pas op dat je er niet tegen schopt, want er mag geen lawaai zijn als we zingen, bidden en luisteren op dit mooie kerstfeest. En als jullie heel erg je best hebben gedaan, dan komt er aan het eind van dit feest ècht iets lekkers op je bord."

https://achterderug.nl

Terwijl de dominee dat zei, glommen er pretlichtjes in zijn ogen. Hij dacht al aan het extra feest dat hij zijn kinderen vandaag kon geven en dat maakte hem zo heel erg blij.
Het was koud in de kerk, want de koster had ook geen brandstof meer om de kerk te kunnen verwarmen. Toch voelde niemand de kou terwijl het „Stille nacht" en alle andere liederen zo mooi door de kinderen werden gezongen.
Heel stil luisterden allen naar het oude kerstverhaal. De meesten dachten wel: „Was er maar weer ècht vrede op aarde." Want eigenlijk waren alle mensen zo moe van die oorlogsjaren; en als dan elke dag ook nog je maag zo knorde van de honger, werd je er moedeloos van. Die knorrende magen vergaten ze echter ook weer een poosje toen één van de meesters een heel erg spannend kerstverhaal vertelde.
Daarmee was het feest bijna afgelopen. De dominee klom toen zelf weer op de preekstoel en zei: „Wat was dat een mooi verhaal, en wat hebben jullie keurig stil gezeten. Geen bord heb ik ondertussen horen rammelen." En juist op dat moment schoot er een jongensvoet uit en rinkeldekinkelden bord en lepel onder de bank door, zó hard dat iedereen moest lachen.
„Ja," zei de dominee, „nu wordt het tijd voor de verrassing waarop jullie zitten te wachten. Nu zal ik maar verklappen wat het is.
In de streek waar ik woonde toen ik nog een kleine jongen was, daar wonen nu nog steeds heel goeie vrienden van mij. Veel van die vrienden hebben een boerderij en die hebben met z'n allen mij een heel mooi cadeau gestuurd. Zij hebben gezorgd voor grote zakken aardappelen, winterpeen, uien en ook voor vlees.
Dat is allemaal gelukkig veilig hier in de stad aangekomen, want er was ook nog het gevaar dat de soldaten dat kostelijke vrachtje zouden afpakken als ze het gemerkt hadden. Maar

dat is gelukkig niet gebeurd. Andere vrienden hier, hebben in grote ketels heerlijke hutspot gekookt en daar mag je dadelijk je buik aan rond eten. Zouden jullie dat wel lusten?" „Ja," juichten alle kinderen direct.
„Maar ik wil toch eerst nog vragen of jullie mij een pleziertje willen doen. Ik zou zo graag een keer mijn liefste kerstlied horen en ik wéét dat jullie dat kunnen zingen. Dat is het lied van de kaarsjes."
En mooi als nooit tevoren klonk het:

Jezus zegt dat Hij hier van ons verwacht
dat wij zijn als kaarsjes, brandend in de nacht.
En Hij wenst dat ieder tot Zijn ere schijn',
gij in uw klein hoekje, en ik in 't mijn.

Jezus zegt dat Hij ieders kaarsje ziet,
of het helder licht geeft, of ook bijna niet.
Hij ziet uit de hemel, òf wij lichtjes zijn.
Gij in uw klein hoekje, en ik in 't mijn.

Jezus zegt ons ook, dat 't zo donker is.
Overal op aarde, zond' en droefenis.
Laat ons dan in 't duister held're lichtjes zijn.
Gij in uw klein hoekje, en ik in 't mijn.

„Dank je wel, kinderen," zei de dominee. En toen had hij warempel tranen in zijn ogen. „Ja," zei hij, „nu is het voor ons allen een héél erg donkere tijd omdat het oorlog is. Maar eens zal er weer vrede komen. Nu hoop ik maar dat jullie allemaal willen proberen in 't duister heldere lichtjes te zijn; voor de vaders en de moeders die zoveel zorgen hebben en voor alle mensen en kinderen om je heen."

https://achterderug.nl

Op een teken van de dominee, kwamen daarna alle helpers en helpsters met een paar grote ketels vol dampende hutspot binnen. Ieder mocht op zijn beurt erlangs lopen en kreeg een grote schep van dat lekkers op z'n bord. En in die kerk, waar het eigenlijk altijd eerbiedig stil was, of waar gezongen en gesproken werd over het evangelie, klonk nu het geklik van de borden en lepels en het gelach van de kinderen. Dat was een vrolijk gezicht. De meesten hadden al lang niet meer genoeg te eten gehad en slikten nu alles gulzig naar binnen. Anderen hadden van al die honger al een beetje zieke maag gekregen en konden niet ineens zo'n bord vol eten verdragen. Maar zij mochten het eten mee naar huis nemen. De dominee straalde van plezier toen hij dit alles aanzag en hij dacht vol dankbaarheid aan zijn goede vrienden, die de kinderen in de stad zo'n onvergetelijk kerstfeest hadden bezorgd.

Iedereen mocht eten zoveel hij wilde en ging daarna blij naar huis toe. De helpsters gingen nog op pad om ook de zieke kinderen thuis hun portie hutspot te brengen. Dat was ook voor hen een verrassing dat zij niet vergeten waren nu ze niet zelf naar het kerstfeest konden gaan.

Dat was het mooiste, maar helaas ook het laatste kerstfeest dat ooit in die kerk werd gevierd, want de oorlog duurde nog een poosje voort.

En kort voordat de vrede weer in ons land kwam werd die kerk door bommen verwoest. Dat was een groot verdriet voor velen, maar vooral ook voor de oude dominee.

Toch zullen er nu nog heel wat mensen zijn, die dit merkwaardige kerstfeest hebben meegemaakt. Zij zullen die hutspot in de kerk vast en zeker nog niet vergeten zijn."

„Is dat ècht gebeurd, mam?" vroeg Hans. „Jazeker," zei moeder, „en ik was er zelf bij. Ik was één van de oudste

https://achterderug.nl

kinderen op die zondagsschool.
Maar ook nú zijn er nog zoveel kinderen, al wonen zij ver bij ons vandaan, die bijna niets te eten krijgen, die géén leuke kleren hebben zoals jullie en heel wat kinderen die ook niet eens een behoorlijk huis hebben om in te wonen.
Daarom vinden je vader en ik het niet prettig als jullie denken dat je maar alles kunt krijgen wat je hebben wilt, net zoals vanmiddag toen we boodschappen gingen halen. We moeten er allemaal aan denken om ook wat te geven voor al die mensen en kinderen, die nu nog steeds geen prettig kerstfeest kunnen vieren."
„Daarvoor is toch ook die kartonnen spaarpot van 'een gast aan tafel'?" vroeg Joke. „Ja," zei moeder, „als een heleboel mensen daar wat indoen, kunnen er weer heel wat van die kinderen aan eten geholpen worden."
„Dan wil ik er wat van mijn spaargeld indoen," riep Hans. Dat wilde Joke ook wel, en moeder moest uit elke spaarpot wat geld van hen halen en in het andere potje stoppen.
Hans en Joke gingen toen nog fijn een poos werken aan de kerstkaarten die ze zelf maakten. Dat was een heel karwei, maar toch ook een erg leuk werk om te doen met plakken, tekenen en kleuren. De tijd vloog om en juist toen vader thuiskwam van zijn werk, kwam ook moeder de kamer binnen met een prachtige goudgele tulband, die ze net uit de oven had gehaald.
„O, wat een grote," juichten de kinderen. „Die is nog mooier dan die in de winkel!"
Als Hans en Joke de volgende dagen een plak van die mooie tulband kregen, die overheerlijk smaakte, dan dachten ze toch nog wel eens even aan dat merkwaardige hutspot-kerstfeest, waarvan hun moeder had verteld.

HANS BOUMA

NIET DE VORSTEN NIET DE HEERSERS

Niet de vorsten niet de heersers,
niet wie uitverkoren lijkt,
maar de herders zijn de eersten
die het grote nieuws bereikt.

Zo verlaten en verloren,
ze gewantrouwd als ze zijn,
mogen zij van vrede horen,
licht dat in het duister schijnt.

Zij die zo het heil verbeidden,
hoopten op gerechtigheid,
mogen zich het eerst verblijden
over Jezus die bevrijdt.

Vrede is er voor de herders,
Jezus kiest partij voor hen,
hoor, Hij noemt zichzelf een herder,
Hij die hen bij name kent.

Jezus zoekt de arme,
alwie nederig op Hem hoopt.
Hij zal zich erbarmen,
wie zich klein maakt wordt verhoogd.

https://achterderug.nl

G. VAN HEERDE

WIE HET KINDEKE LIEFHEEFT

Een kerstverhaal uit Amerika

Enkele weken voor Kerstmis ging het sneeuwen. Het begon met een paar dikke vlokken, die als verdwaalde vlinders uit de donkere lucht naar beneden kwamen, maar langzamerhand daalden er meer. Binnen het uur waren de grauwe uitlopers van het Rotsgebergte wit geworden, net alsof een schilder ze een mooie, lichte kleur had gegeven.
Jim, in de deuropening van de houten blokhut, keek er naar. Hij dacht er aan hoe prettig het zou zijn met de andere jongens van de nederzetting in hun zelfgemaakte sleeën straks van de berghellingen te glijden, in steeds sneller vaart, zodat de sneeuw hoog opwolkte en hen om de oren stoof.
Jim wist precies waar je wel en waar je niet kon sleeën. Hij wist waar de hellingen te steil waren en waar het gevaar was van de onpeilbare afgronden. Daar mochten ze niet komen. Hun ouders hadden dat streng verboden. Jim zou er niet aan denken het gebod te overtreden. Waarom ook? Er waren plaatsen genoeg in het gebergte, waar ze geen gevaar liepen en toch veel pret konden hebben.
Aan al die dingen dacht de jongen, toen hij plotseling het hoofd ophief en luisterde. Van heel ver, van achter de bergen drong een dof gerommel tot hem door. De donkere dennen, met de witte flarden sneeuw op de takken, die onbewogen de vlokken op hun armen hadden gevangen, begonnen heen en weer te wiegelen alsof een onzichtbare hand hen schudde. Het geluid als van een verre donder nam toe, werd hoger en dan plots gierde de sneeuwstorm over de nederzetting, zwiepte de jongen de sneeuw in zijn gezicht,

deed de bomen als razend heen en weer schudden, beukte de blokhutten of ze van de aardbodem verdwijnen moesten.

Juist toen Jim de deur van de hut dicht wilde trekken, moeilijk tegen de krachtige wind in, zag hij om de hoek van de naaste hut iemand aankomen. Een jongen tornde moeizaam op tegen de hevige storm. De eerste hagelstenen die neerkletterden sloegen hem in het gezicht. Hij liep diep voorovergebogen, de donkere muts ver over de oren getrokken, en probeerde met zijn handen het gezicht te beschermen tegen het snijdend geweld van de hagel.
Jim zag hem en hij opende de deur al om de jongen in de hut te laten schuilen tegen het noodweer. Hij wilde al roepen: „Kom maar even hier! Je kunt niet verder in dit weer!"
Toen zag hij plots wie die donkere gestalte was. Het was Harry, zijn vijand. Een bittere trek kwam over Jims gezicht, hij klemde de lippen opeen en wild stootte hij de deur dicht, schoof er de grendel op.
Toen mompelde hij: „Jij komt er niet in, nooit, nooit!" Er klonk haat in zijn stem en de haat blonk in zijn ogen!

Vader en moeder waren die dag naar de naaste nederzetting gegaan en zouden pas tegen de avond terugkomen. Daarom rakelde Jim het vuur wat op, gooide er wat droge takken op, die in een hoek van de hut lagen en hing de grote ketel met water aan de ketting er boven. Hij ging op de grond zitten en warmde zijn handen in de behaaglijkheid van het goede vuur. Tegen de houten zijwand van de hut hoorde hij de hagel kletteren, het was alsof kogels uit een machinegeweer er tegen aan sloegen. De wind nam in hevigheid toe, deed de hut schudden, kwam van de bergen af storm lopen op het dorp. Het was noodweer.
Jim dacht eraan dat vader en moeder wel laat thuis zouden

https://achterderug.nl

komen vanavond, niet voor de storm was gaan liggen. Hij dacht er ook aan hoe veilig hij nu was in de sterke hut bij het warme vuur. En Harry, die maar ergens anders moest gaan schuilen, die maar moest zien hoe hij thuis kwam. En hij mompelde: „Niemand moest hem binnenlaten, die valsaard!"
Terwijl hij keek naar de opflikkerende vlammen, die schaduwen deden dansen langs de wand, dacht hij aan wat er gebeurd was een paar maanden geleden. Er was op een nacht gestolen uit de grote hut waarin Harry's vader woonde. Harry's vader was rijk. Er werd veel geld vermist en een prachtig geweer.
Jims vader was in die nacht niet thuis geweest. Hij had gejaagd; ver van het dorp had hij 's nachts in een andere nederzetting geslapen en vroeg in de morgen was hij naar zijn eigen hut teruggekeerd.
Daarbij was hij langs Harry's hut gekomen en 's morgens had men zijn voetsporen gevonden. De sherif, de rechter, was erbij te pas gekomen. Jims vader was ondervraagd, maar de sherif had zijn schuld niet kunnen bewijzen en had hem vrijgesproken.
Maar Harry vertelde na die dag dat Jims vader een dief was. Hij stookte de jongens op: „Je moet niet spelen met een zoon van een dief."

Omdat hij ouder en groter was dan Jim, schold hij de jongen uit: „Je vader komt in de gevangenis, dievenjong!"
Jim was hem aangevlogen, had met zijn vuisten op dat valse gezicht gebeukt. Ze hadden gevochten, tot Harry's kracht de kleinere jongen neerbonkte op de grond. Hij had Jim in het gezicht geslagen tot het bloed uit zijn neus spatte en geschreeuwd: „Dievenjong! Begin nou nog eens hè?!"
De jongen bij het vuur overdacht dit alles en hij balde zijn

vuisten. Als hij nog maar eens één keer de kans kreeg zich te wreken op zijn vijand. Eenmaal hem de valse streek terug te betalen!
En buiten beukte de storm onverminderd.

Kerstmis.
Ds. Brown is predikant van vier nederzettingen aan de voet van het rotsgebergte. De dorpen liggen vele mijlen van elkaar en daarom kan hij niet elke zondag in Jims woonplaats zijn.
Maar nu is het Kerstmis. En de oude dominee luidt het klokje in de toren van de houten kerk. Bim-bam-bim!
Het geluid klinkt heel ver over de witte landen en kaatst tegen het Rotsgebergte. Bim-bam-bim!
Het roept de mensen naar de kerk, waar de predikant zal vertellen van het Kindje in de kribbe.
Het luidt het wonder van de Kerstnacht over de houten hutten in de verre omtrek.

Naast de dominee staat Jim. Hij mag ook even trekken aan het touw. Dan kijkt hij omhoog, waar het klokje bengelt: links-rechts, links-rechts, bim-bam.
Langzaam vult zich het kerkje. In één der achterste banken zit Jim, tussen vader en moeder in.
Hij zingt met zijn hoge stem het lied, dat deze dag over heel de wereld klinkt: „Stille nacht, heilige nacht . . ."
Dan leest de dominee het kerstverhaal. Zijn stem trilt even, als hij uitroept: „Ere zij God, in de hoogste hemelen. En vrede op aarde, in de mensen een welbehagen!" Het is stil in het kerkje. Allen luisteren. Jim ook. En als hij tussen vader en moeder naar huis loopt, denkt hij aan de laatste woorden van de preek: „Wie het Kindje in de kribbe liefheeft, die zal ook proberen zijn naaste lief te hebben, zelfs zijn vijand."

https://achterderug.nl

„Nou een keer met z'n drieën," roept Jim. Hij gaat zelf vooraan zitten op de slee, zijn beide kameraden achter hem. „Klaar? Los!"
Daar schiet de slee van de berg af naar beneden.
De jongens joelen van de pret. Het gaat in steeds sneller vaart!
De sneeuw stuift omhoog. Dicht bij het sparrenbos loopt de weg op.
Langzaam komt de slee tot stilstand.
„Mooi hè!" zucht Jim. Hij heeft een kleur van pret en trekt met zijn vrienden de slee tegen de berg op. Nog eens en nog eens zullen ze glijden, onvermoeid. Ze komen een andere slee tegen, springen opzij om geen ongelukken te maken. De jongens die er op zitten, zwaaien met de mutsen. Ze stuiven hen voorbij als een trein. Jim kijkt hen na, tot ze tegen de helling van de tweede berg tot stilstand komen.
Dan baggeren ze weer voort door de rulle sneeuw. „Fijn gaat dat," roept Jim. „Vooruit jongens, nog een keer." Als ze weer naar beneden suizen, meent hij even Harry te zien. Harry met zijn nieuwe slee, waar geen andere jongen op mocht. Het is of een zwarte wolk voor de stralende zon schuift. Hij is blij dat de andere jongens zich die middag weinig met Harry bemoeien. Ze mochten immers toch niet op zijn slee. Dan moet hij maar alleen spelen! Harry merkt wel dat zij hem links laten liggen. Maar hij toont het niet. Hij zit, trots als een pauw, op zijn nieuwe vuurrode slee en hij voelt zich als een overwinnaar.

De middag gaat voorbij in dolle pret. Als de zon verdwijnt achter het Rotsgebergte, roept Jim: „We moeten naar huis.
Nou nog één keer, allemaal achter elkaar! Een lange trein!"

https://achterderug.nl

Een geloei gaat er op onder de jongens. Jim roept de namen af, geeft ze allemaal een plaats op de sleeën. Het is nu een lange rij jongens achter elkaar, klaar om straks naar beneden te suizen. Harry staat op een afstand toe te kijken. Hij hoort hoe Jim alle jongens bij hun namen roept.
Jim kijkt op en ziet de ander staan. Een ogenblik komt het in hem op ook Harry te vragen.
Maar dan draait hij zich bruusk om en gaat op de achterste slee zitten.
„Vooruit jongens, daar gaan we!"
Met hun voeten zetten ze af. Gejoel klinkt op uit de jongenskelen. Al spoedig is de rij verbroken en stuiven de sleeën kris en kras door elkaar naar beneden. Enkele botsen tegen elkander, dan klinkt er een gegil en gelach op dat het schalt tegen de bergen.
Harry, op z'n eentje, komt achter hen aan. Bijna gelijk met de anderen komt zijn slee tot stilstand.
„Nu gaan we naar huis," zegt Jim. Hij trekt zijn slee aan het touw achter zich aan.
Maar dan klinkt plotseling Harry's stem: „Ik ga een keer van de „Snow Peak" af." Alle jongens hebben het gehoord. Ze blijven staan en kijken Harry aan alsof ze hem niet begrijpen. De „Snow Peak", die steile bergtop, is verboden terrein voor hen. Harry maakt geen grapje. Sommigen lachen spottend.
„Lach maar niet," zegt hij. „Ik meen het! Ik-ga-naar-de Snow-Peak. Wie gaat er mee?"
Stilte.
„Wat een helden. Durven niet eens van de Snow Peak af. Nou, dan ga ik alleen."
Dan zegt één van de jongens: „Op de Snow Peak mag je niet komen. Jij niet en wij ook niet. Met de slee is het veel te gevaarlijk."

Plotseling praten ze allen door elkaar. „Niet doen, Harry. Blijf nou hier, Harry, je mag toch niet, dat weet je toch wel?"
Maar Harry draait zich om, trekt zijn slee achter zich aan en zegt alleen: „Jullie zijn lafaards. Lopen jullie maar achter dat dievenjong aan!"
Dan begint hij de berg te beklimmen.
„Hij is gek," zegt één van de jongens en een ander: „Ik ga naar beneden en zal het zijn vader zeggen." De anderen zwijgen. Ze zijn er van overtuigd, dat Harry terug zal komen, zeker niet meer dan enkele meters de gevaarlijke berg zal beklimmen. Ze vergissen zich. Ze zien Harry's gestalte al kleiner worden, zoals hij moeizaam de steile berg opgaat.
Ze spreken niet. Ze hopen nog altijd dat hij zal omkeren. Dan zegt er één zacht: „Hij doet het toch niet."
Ze zien het allen. Hoog op de berg gaat de jongen op zijn slee zitten, suist plotseling omlaag in duizelingwekkende vaart. Wolken sneeuw stuiven op, zodat ze hem een ogenblik uit het oog verliezen. Even later zien ze hem weer. In sneltreinvaart duizelt hij naar beneden. Ze houden de adem in en kijken als betoverd naar de steile berghelling.
Ook Jims hart klopt heftig van angstige spanning.

Plotseling springt één der jongens op. Hij strekt zijn handen uit, alsof hij de voortrazende slee kan tegenhouden. Een angstkreet ontsnapt zijn keel. En meteen zien ze het allemaal. De slee maakt een zwenking, schiet in razende vaart vooruit, schijnt te kantelen, scheert rakelings langs de afgrond.
„Ooh!" gillen de jongens plotseling. Enkelen bedekken het gezicht met de handen om het vreselijke niet te zien. Plotseling is de slee verdwenen in een wolk van opstuivende

https://achterderug.nl

sneeuw. Dan is er niets meer dan de witte berg . . . In enkele seconden is het gebeurd.
Dan lopen de jongens gillend in de richting van het dorp. Ze vergeten hun slee, stormen de berg af om hulp te halen. Sommigen huilen.

Wie is die ene jongen die niet meeloopt naar het dorp? Die even blijft staan en dan voortsnelt in de richting van de Snow Peak?
Die naar het gegil van zijn kameraden niet luistert, maar ineens die stem hoort: „Wie het Kindje in de kribbe liefheeft, zal proberen zijn naaste lief te hebben."
Hij kan niet denken. Hij weet eigenlijk zelf niet wat hij doet. Maar hij snelt voort, de Snow Peak op. Zijn voeten glijden uit. Hij merkt het niet. Hijgend gaat zijn adem. Het deert hem niet.
Hij durft op de plaats van het onheil haast niet naar beneden te zien. Toch schuift hij voorzichtig op zijn buik, tot aan de rand van de afgrond en kijkt. En eensklaps is daar een dankgebed in zijn hart.
Een mager denneboompje dat op de rand van de rots groeide en welks takken ver over de afgrond heenhangen, heeft Harry's val gebroken. De jongen ligt op de diep doorbuigende takken. Hij beweegt niet. Gelukkig, want iedere beweging kan de val in de dood betekenen.
Jim richt zich op. Hij ziet beneden in het dal donkere figuren, die haastig naar boven klimmen. Daar is hulp. Harry beweegt even. Een tak kraakt onheilspellend. Jim staat er handenwringend bij. Wat kan hij doen?
„O God, help hem," bidt hij zacht.
Ineens weet hij wat hij doen moet. Zijn handen schuiven de dikke sneeuwlaag weg tot op de rots. Nu kan hij ver vooroverbuigen, met zijn ene hand steun zoekend in de rots-

spleet. Zijn andere hand tast over de rand van de afgrond, voelt Harry.
Weer beweegt de jongen, maar Jim grijpt hem stevig bij zijn kleren. In deze ongemakkelijke houding blijft hij liggen. Als hij het maar vol kan houden, tot er hulp komt. Harry is zwaar en hij durft hem geen ogenblik los te laten, bang dat een enkele beweging hem zal doen neerstorten. Minuten gaan voorbij. Het lijken wel uren.
De pijn krampt door zijn arm. Hij heeft geen gevoel meer in zijn vingers. Zal hij dan toch los moeten laten?
„Ik kan niet meer, ik kan niet meer," fluistert hij. „O God, geef mij kracht om nog even vol te houden."
De mannen uit het dorp waden door de sneeuw met grote passen om zo snel mogelijk vooruit te komen. Dan, het lijkt uren te duren, zijn ze bij hem.
Ze spreken niet. Eén knielt er neer, grijpt Harry vast.
„Laat maar los," zegt hij tegen Jim. Die wordt door de mannen achteruit getrokken, blijft even stil in de sneeuw liggen.
Terwijl de anderen Harry omhoog trekken, hoort hij een zachte stem zeggen: „Dat heeft niet veel gescheeld. De jongen heeft zijn leven aan zijn vriend te danken." Dat is wat Jim zo blij maakt. „Vriend", zeggen ze en niet „vijand".
Het duurt nog even voor Harry zijn ogen opslaat en pas langzaam, terwijl de mannen de uitgeputte jongens naar beneden brengen, dringt zijn redding tot hem door. En begrijpt hij. Hij kijkt Jim aan en wil iets zeggen, maar brengt het nog niet verder dan een verlegen lachje.
En dan glimlacht Jim terug.
Want: „Wie het Kindeke liefheeft, zal proberen ook zijn naaste lief te hebben."

https://achterderug.nl

JOKE VAN MIERLO-VAN KUIPERS

RAFA DANST

Een kerstverhaal uit Libanon

Ze waren in de staat Libanon verontrust over de toestand. Er was burgeroorlog. Mensen van verschillende geloofsovertuiging, die vroeger goed met elkaar konden opschieten, bekampten nu elkaar.
Moslims en Christenen, die vroeger met elkaar werkten, studeerden en speelden, waren nu elkanders vijanden! Dorpen waren met zandzakken afgesloten, scholen waren gesloten, grotere kinderen droegen zelfs echte geweren, halfvolwassen jongens schoten raak of meestal *niet* raak. Ze kregen geld uitbetaald en dat was weer welkom in de gezinnen, waar de vader niet meer naar het werk ging, omdat de stad Beirut onveilig was.
De stad Beirut, een vrolijke, half Oosterse zonnige toeristenstad, waar je vroeger winkelde in de *soeks*,* was nu verlaten, verwoest.
Moslims erkennen in hun heilig boek, de Koran, het recht van oorlog, wraak en wederwraak.
Jezus heeft het de Christenen anders geleerd.
Ook hadden de Christenen en Moslims in eigen groepering ruzie en strijd.
In het bergland merkte je pas heel langzamerhand, dat het ook daar onveilig en onrustig was. Er groeide genoeg aan groente en fruit om de mensen van voedsel te voorzien. Maar olie, medicijnen, zelfs ook brood werden schaars.
In een bergdorp niet al te ver van de Syrische grens stond een ziekenhuis met een kinder- en een bejaardenvleugel.

* Marktplaatsen.

Wij zouden het hier een *primitief ziekenhuis noemen. Vroeger* was het van de zending geweest, nu van de Arabische inheemse kerk.
De twee doktoren waren mannen van de vrede. Eén had een gezin, dat toen personeel schaars was en er gewonden kwamen, in al z'n gelederen meewerkte.
Want toen andere ziekenhuizen niet meer veilig waren of onbereikbaar, en de buitenlandse staf geëvacueerd was, werkte dat ziekenhuis wèl. Er werden kindertjes geboren. De jongste dochter van de dokter hield toezicht op de baby's, de jonge zoon, die diep in z'n hart ook wel mee had willen vechten, deed eerste hulp en werd koerier.
De directeur-geneesheer van dat ziekenhuis was een Christen, de verplegers waren Palestijnen, meest Moslims. Ze verkozen te blijven. Dr. Dahab, de oudere arts, die jaren lang in 't ziekenhuis had gewerkt, was het met de directeur eens. Zij zouden, óók als het ziekenhuis in de handen van de tegenpartij viel, het vredeslicht willen laten branden. *Iedereen* moest geholpen worden, zowel Moslim als Christen.
Vooral de Moslims waren zeer verbaasd over de goede behandeling in dit ziekenhuis en spraken er hun verwondering over uit en wilden zelfs op hun ziekbed luisteren naar de woorden van Jezus.
De meeste zieke kinderen kwamen van heel ver en kregen door de omstandigheden weinig of geen bezoek. Tenslotte haalden familieleden hen weg. Ze waagden de gevaarlijke tocht door de bergen. Want de familie moet in zulke tijden bij elkaar zijn.
De kinderen wilden zo tegen december liever niet mee. Want dan wordt in het ziekenhuis het Kerstfeest gevierd. Kinderen *blijven om hun gezondheid vaak twee jaar in dat ziekenhuis en wisten uit ervaring of door anderen, hoe mooi dat feest was!*

https://achterderug.nl

Een kerstboom, cadeautjes, die je zelf mocht kiezen, een maaltijd aan een tafel met kaarsen en . . . niet te vergeten het Kerstspel.
Maar in het rampjaar 1975 waren er in december nog maar vijf kinderen. Rafa was één van hen. Ze was eigenlijk zo ziek dat ze al jaren voor haar leven vreesden, en ze was al bij ons vanaf haar babyjaren.
Als ze een enkele keer terugging naar haar zieke moeder, kwam ze weer opnieuw ziek terug. Toch hing ze aan haar familie met grote liefde; ze was de jongste, tien jaar nu. De andere kinderen waren een jaar of vier, vijf. Hoe moest het dit jaar met het Kerstspel?
We overlegden met Rafa. De anderen zouden de rollen niet kunnen leren, maar als we ons eens bewogen op de muziek van Bach en zó het Kerstevangelie uitbeeldend dansten? Rafa was enthousiast! Dansen is een kunst, die de Libanese kinderen verstaan. Rafa, op de afdeling één van de meest zieke kinderen, mocht van Dr. Dahab af en toe op het rithme van de *derbekki* dansen. Hoe gracieus bewoog dat tengere figuurtje zich!
Rafa, door ervaring geschoold, hielp mee uitdenken, schakelde ook Adnan in, een epileptische jonge evangelist en de spelleidster, een dominee uit Holland. Ze leerde de kleine donkere Aisa uit Kattar, die Maria zou zijn, de danspassen, terwijl ze de vloer veegde en water aandroeg en de kleertjes voor het kindje gereed maakte en aan Jozef (die een hoofd kleiner was), toonde.
Wij, de leiding, zouden met de jongste, Samir, de herders zijn en de baby moest in het stro van de kribbe liggen!
Kleding geeft in het Oosten geen zorgen, die hebben we, mooier en èchter dan ooit in een Kerstspel te zien is.
We waren bezorgd voor Rafa! We keken ademloos toe, als ze in een wit tule sluier de rol van de Engel Gabriël danste

https://achterderug.nl

op de tonen van een fluitconcert van Bach. Maar ze mocht zich niet te veel inspannen. Rafa danste! Ze danste de aankondiging aan Maria en later aan ons, herders! Zij, het Moslimmeisje sprak met duidelijke stem de vredesboodschap, terwijl de schoten door de bergwanden weerkaatst werden: *„Elmesjdoe fi el Ali salim bil ardi oe binasj massarra!"* *

Zij dirigeerde ons, was er helemaal in, als we, met mate, in gedeelten repeteerden.

We probeerden de wensen van de kinderen zo goed mogelijk te vervullen, als we pakjes maakten van kleine speelgoeddingen. Er was in de dorpen haast niets van die aard te koop en naar de stad konden we niet meer gaan.

Rafa's wens was een paraplu! We gaven er haar een van ons. Ze had grote witte handschoenen aan en stapte in het rond met de paraplu, vóór het feest aanving.

Rondom Kerst woedde de strijd om het hevigst. Het was geen moment stil; de schoten losten elkaar af. De directeur kon niet aanwezig zijn, toen het feest begon. Hij had het te druk met de gewonden.

Er brandden maar een paar kaarsen op de tafels. En er was een soort patat en wat vruchten als kerstmaal voor de kinderen. Maar het wordt altijd Kerstfeest! En Jezus komt, zelfs als het volk niet luistert naar Zijn bevel tot vrede!

In dat kinderpaviljoen *was* vrede. De oude Dr. Dahab in zijn hoekje heeft die vrede ervaren. Hij keek naar Rafa en het was hem en ook ons, alsof we in de hemel waren, toen Rafa danste.

De kleine Maria sleepte haar Jozef van deur tot deur en wiegde haar kindje. En het herdertje luisterde naar de vredesboodschap met opgeheven hoofdje.

Toen moesten wij, grote mensen rondgaan als herders om

* Ere zij God in de hoge en vrede op aarde in de mensen een welbehagen.

die vredesboodschap aan te zeggen aan de verplegers. En ook wij dansten!

Buiten was het even stil. Vermoeid keek de directeur naar binnen, teleurgesteld, dat het spel was afgelopen . . .

Maar na een korte pauze gaf Dr. Dahab een teken, dat we het spel nòg eenmaal zouden doen.

Daarna zijn we naar buiten gegaan — 't was een nog zomerse avond voor december. Daar had Adnan een klein kerstboompje met echte brandende kaarsjes als versiering zó geplaatst, dat alle zieken en oudjes het vanuit hun raam konden zien. Ze zongen, de kinderen, samen met ons.

En de engel Rafa danste naar de afdelingen met een bloem, een zakdoekje, een lekkernij voor allemaal!

Wij vergeten haar niet. Mocht ze nog eens een vredesengel worden temidden van haar volk! Ze heeft Dr. Dahab nog een goed Kerstfeest geschonken, hoewel hij enkele weken later een grotere heerlijkheid en vrede heeft gesmaakt, toen hij naar Gods huis werd opgeroepen.

Rafa is dan nu nog daarginds in Libanon, land van de onvrede. Maar het licht van de vrede schijnt nog in dat kleine ziekenhuis in de bergen en de woorden van de Vredevorst Jezus raken haar dagelijks aan.

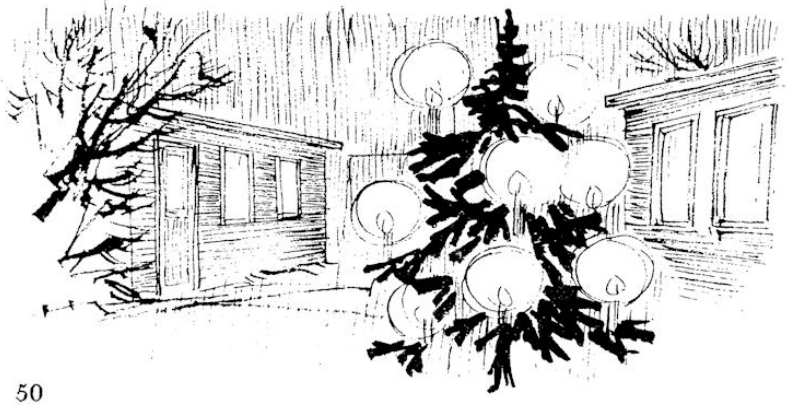

https://achterderug.nl

MIEP VAN ROOIJEN

KIND EN KERSTKIND

Klein kindje Jezus, ik ken j'al zo lang.
Maar lieve Jezus, soms ben ik zo bang.
Jij zou ons brengen de vrede op aarde;
heeft jouw boodschap dan nu nog wel waarde?

't Verhaal van de kribbe klinkt wonderschoon,
en 't engelenlied op zo blijde toon.
Koningen kwamen van ver naar je toe.
Maar nu zijn de meeste mensen te moe.

Wie droomt er nog van vrede op aarde?
Jij weet hoe men die aarde bewaarde.
Het wordt steeds moeilijker daarop te leven.
Door oorlog worden zelfs kind'ren verdreven.

Zij lijden honger, hun ouders sterven.
Willen zij deze aarde nog erven?
Tòch geloof ik, en blijf ik geloven:
jouw macht, kind Jezus, gaat alles teboven.

Laat de mensen het overal horen,
dat je toen niet voor niets bent geboren.
Dat je voor iedereen zelfs bent gestorven
en voor hen eeuwige vreugd' hebt verworven.

Dan duren honger en pijn niet meer lang.
Dàn kindje Jezus, ben ik niet meer bang.
Want mensen en kinderen, wáár zij ook leven
mogen jouw heerlijke vrede beleven.

P. DE ZEEUW J.G.ZN.

KERSTFEEST IN DE BERGEN

Tegen de middag stapt Otto Barkman zijn baanwachtershuis binnen.
Het staat daar ergens verloren in de Zwitserse bergen langs een spoorbaan, vlak bij een tunnel. Hij kijkt eens naar de lucht en hij meent dat er ander weer op komst is.
Het is de dag vóór het kerstfeest.
De Zwitserse bergen liggen onder een dikke sneeuwvacht. Alles is wit: het oude baanwachtershuis, dat daar eenzaam in de witte verlatenheid staat, de tuin er omheen, de bomen, de berghellingen en voetpaden, alles is bedekt met een dikke sneeuwlaag. Alleen de spoorbaan is zwart, twee strakke zwarte lijnen heeft die getrokken door de blanke sneeuw en Barkman heeft er voor gezorgd dat de rails zwart blijven. Dat is zijn werk en dat doet hij goed, anders gebeuren er ongelukken.
Maar nu is de richting van de wind veranderd, merkt Otto. Er hangt een zoelheid in de lucht en als geoefende bergbewoner weet hij, dat dit storm voorspelt. En voor storm zijn de mensen van de bergen 's winters erg bang, want storm kan ongelukken betekenen. De sneeuw kan losraken boven op de bergen. Dan begint die sneeuw te rollen en komt vaak als een lawine naar beneden.
Zo'n lawine kan een ramp betekenen. De huizen worden er soms door bedekt. Dat is heel erg, want als er niet tijdig hulp komt, zijn de bewoners verloren. Een lawine kan ook op de spoorbaan terecht komen en dan is een vreselijk spoorwegongeluk vaak het gevolg.

https://achterderug.nl

Nee, het bevalt Otto helemaal niet dat het weer veranderd is. Vóór hij zijn huis binnengaat, roept hij eerst zijn vrouw.
„Kom eens even buiten kijken, Lize!" zegt hij, „ik denk dat er ander weer in de lucht zit, wat meen jij er van?"
Zijn vrouw komt buiten en kijkt naar de lucht. „Ik ben er ook bang voor Otto," zegt ze. „Eigenlijk heb ik het de hele morgen al verwacht, want de rook slaat terug in de schoorsteen en dat is altijd een vast teken dat er storm op komst is. Wil je wel geloven, dat ik het in de keuken soms niet kan uithouden van de rook?"
„Je hebt gelijk, Lize, de wind is van richting veranderd, dat wijst er op en die neerslaande rook zegt genoeg."
Ze staan daar nog even bij de achterdeur en dan gaan ze naar binnen.
„Morgen is het kerstfeest Lize," zegt Barkman, terwijl hij vermoeid plaats neemt op een stoel.
„Stel je toch eens voor dat er nu een lawine zou komen. Dat zou toch even jammer zijn. Ik had me er al zo op verheugd met jou en de kinderen een prettig kerstfeest te vieren."
Lize kijkt haar man eens aan.
„Je bent zo somber Otto, daarvoor is toch nog geen reden. Er behoeft toch niet juist op het kerstfeest een ongeluk te gebeuren?"
„Nee, zeker dat behoeft niet, maar met dit weer zou het toch heel goed mogelijk zijn en nòg eens, dat zou ik vreselijk jammer vinden, vooral voor de kinderen."
„Hoor eens, Otto, geen zorgen voor de tijd hoor! Kom, ik zal het eten eens opdoen en dan kunnen wij beginnen."
Lize doet wel alsof ze niet bang is, maar dat is maar schijn. In haar hart is ze even bang als haar man, maar ze houdt zich groot voor de kinderen. Als vader en moeder in de put zitten, is voor de kinderen de aardigheid er af, dat weet ze wel.

Onder het eten heerst er een gezellige stemming aan tafel. Daarvoor zorgen de kinderen.
De rook in de keuken en de veranderde wind zeggen hen niets. Ze bemerken dat nauwelijks. En over dreigende gevaren denken ze helemaal niet. Er is maar één ding, waarmee zij zich bezig houden en dat is het kerstfeest. Elk jaar opnieuw is het kerstfeest in dit eenzame huis een heugelijk feit. Al weken van te voren zien ze verlangend uit naar dit mooie feest. En nu is het dan eindelijk zo ver.
Vanavond al zullen de lichtjes in de kerstboom branden.
Er is geen zondagsschool in de buurt. Daarvoor wonen zij veel te ver van de bewoonde wereld af. Dat is heel jammer, want wat is er nu fijner dan een mooi kerstfeest op de zondagsschool met andere kinderen samen.
Maar vader en moeder doen hun uiterste best om dit gemis aan de kinderen te vergoeden. Ze zorgen er elk jaar voor, dat ze thuis een prettig feest kunnen vieren. Daarom zijn al weken van te voren alle huisgenoten druk in de weer om het kerstfeest voor te bereiden. En de kerstboom hoort daarbij. Niet dat die kerstboom het voornaamste is op het feest. Nee, dat weten ze wel beter. De geboorte van de Here Jezus, daar gaat het om op het kerstfeest. Maar dat is ook zo'n heerlijk feit, dat moet vrolijk en blij gevierd worden en daar mag de kerstboom dan aan meehelpen.
„Wordt de kerstboom mooi, moeder?" vraagt Frieda opeens, terwijl zij haar vork neerlegt.
Veel wijzer wordt ze niet door het antwoord, dat ze krijgt.
„Afwachten kindje," zegt moeder, „vanavond zul je dat wel zien. Zodra vader thuis is, steken we de kaarsjes aan en dan mogen jullie de boom bewonderen."
„Maar vader kan wel zo laat thuiskomen," pruilt Frieda.
„Wees maar gerust hoor!" troost Barkman haar, „ik hoop vanavond op de gewone tijd thuis te komen. Zodra de snel-

https://achterderug.nl

trein van zeven uur voorbij is, ben ik met mijn werk klaar en dan kom ik direct naar huis. Misschien, héél misschien, kom ik nog wel iets eerder."
„Ha, fijn!" roept Frieda.
Maar nu begint Martha ook mee te praten.
„Als moeder niets over de kerstboom wil vertellen, dan zeggen wij lekker ook niets over de cadeautjes, wat jij Frieda?" zegt ze.
„Nee, tuurlijk niet!" valt Frieda haar zusje bij, „dan moet moeder ook maar eens goed nieuwsgierig blijven!"
Ze kijken allebei naar moeder, in de hoop dat die nu wel wat meer zal vertellen. Maar dat valt lelijk tegen.
„Dat is nu juist het mooie van het feest," meent moeder, „niemand moet er iets van verklappen en zodoende blijft het voor ons allemaal een verrassing!"
„Ik wou dat het maar vast avond was," zucht Lydia, „het duurt nog zó lang!"
Daarmee zijn de anderen het eens. Alleen vader en moeder niet. Die weten wel dat de tijd heel vlug voorbij gaat en dat het dus zó weer avond zal zijn.
Als ze klaar zijn met eten, leest vader een gedeelte van Lukas 1 voor uit de bijbel. De kinderen luisteren aandachtig. Dit hoofdstuk is een voorbereiding op het kerstfeest, weten ze. Na het dankgebed stapt vader dadelijk weer op om naar zijn werk te gaan. Als hij nu weer thuis komt, dan . . .
Och, die vader Barkman heeft een zeer verantwoordelijke taak. Elke dag rollen de treinen langs zijn huis en hij moet ervoor zorgen dat alles op de spoorbaan in orde is, anders gebeuren er ongelukken.
Tot het deel van de baan waar hij voor zorgen moet, hoort ook een tunnel, een lange koker door de bergen heen. Op enkele honderden meters van zijn huis mondt die tunnel uit. Het in orde houden van die tunnel is een zwaar karwei.

Het is in die tunnel altijd pikdonker en het valt dus niet mee om de baan die door de tunnel loopt, geregeld te inspecteren. Toch moet dat, want er kan heel gemakkelijk een stuk van de rotsen losraken en op de rails vallen. Als dat gebeurt, is het zijn taak zo'n hindernis direct op te ruimen.
Als vader de deur uitgaat zegt hij: „We zullen maar hopen dat alles zonder ongelukken afloopt vandaag, Lize!"
„Waarom zou het dan niet?" vraagt zijn vrouw lachend.
„Och Otto, jij moet niet altijd zo zwaartillend zijn, man. Wat zou er nu kunnen gebeuren?"
„Ja, ja," bromt de baanwachter, „dat zeg jij nu wel, vrouwtje, maar er is storm op til en dan kan er van alles gebeuren. Dat weet jij evengoed als ik."
„'t Zou wel een wonder zijn, als dat nu juist de avond vóór het kerstfeest zou moeten gebeuren," pruttelt Lize nog tegen.
„Ga jij nou maar rustig aan je werk hoor. Als je vanavond thuis komt vieren wij vrolijk kerstfeest met z'n allen. We lezen uit de bijbel en zingen kerstliederen. Dan gaan we elkaar cadeautjes geven en trakteren.
Och, Otto, wat zal dat heerlijk zijn. Ik verlang er echt naar . . .
Maar da's waar ook," valt zij dan zichzelf in de rede, „denk er vanmiddag nog eens over na welk verhaal je aan de kinderen zult vertellen. Je weet dat ze gek zijn op een mooi verhaal. Verleden jaar had je ook zo'n prachtige vertelling en wat zaten ze toen te luisteren naar dat spannende verhaal. Daar rekenen ze vanavond natuurlijk weer op!"
„Misschien gebeurt er wel een verhaal," zegt Otto somber, „en dan hoef ik er geen te vertellen!"
Lize zucht maar eens. Het lijkt wel of ze met geen mogelijkheid die zwaarmoedige gedachten van haar man kan verdrijven. Daarom zegt ze lachend: „Dan zou jij er gemakkelijk van afkomen, Otto!"

https://achterderug.nl

„Dat zit nog!" roept de baanwachter, terwijl hij met grote stappen door de sneeuw baggert, op weg naar zijn werk.

Als Barkman weg is, gaat Lize weer aan haar werk. Van de kinderen heeft ze die middag niet de minste last. Anders kunnen ze nog wel eens stoeien of ruzie zoeken met elkaar, maar daarvan is nu geen sprake. Ze hebben een of ander verborgen plekje opgezocht en daar zitten ze te werken aan hun verrassingen voor elkaar voor het komende kerstfeest.
Zodra het begint te schemeren, stuurt Lize hen naar boven naar hun slaapkamers. Zij mogen nu niet meer in de huiskamer zijn, want daar gaat moeder de kerstboom klaarmaken en daar mogen de kinderen niet bij zijn. Als alles klaar is, mogen ze de boom pas zien. Zo gaat dat altijd in het baanwachtershuis.
Ondertussen doet vader zijn werk langs de baan. Er gebeurt gelukkig niets bijzonders. De lucht, die dagenlang helder blauw is geweest, wordt wel hoe langer hoe meer bewolkt, dat is waar. Ook wordt de wind steeds krachtiger, maar verder gebeurt er niets en als Barkman tegen zeven uur thuiskomt, weet hij zeker dat alles langs de spoorbaan perfect in orde is. De sneltrein kan straks veilig passeren en als dat gebeurd zal zijn, zal er een pak van zijn hart vallen.
Otto stapt vrolijk binnen.
„Ziezo Lize," zegt hij opgewekt, „voor vandaag zit het werk er weer op. Er is gelukkig geen narigheid gebeurd en nu kunnen wij dan vanavond een vrolijk kerstfeest vieren. Waar zijn de kinderen?"
Op deze vraag hoeft Lize geen antwoord te geven, want op hetzelfde ogenblik klinken drie stemmetjes: „Mogen we nu naar beneden komen? Vader is toch thuis, en gaan de kaarsjes aan?"
Juist als moeder haar mond open doet om te zeggen dat

https://achterderug.nl

de kinderen nu heus naar beneden mogen komen, ontstaat er een donderend lawaai, een zwaar gerommel, gevolgd door een hevig gekraak . . .
Otto en Lize kijken elkaar met doodsbleke gezichten aan en gillend van angst komen de kinderen naar beneden hollen.
„Dat is een lawine," zegt Barkman, „gelukkig is hij ons huis voorbij gerold, maar de baan . . . !"
„O Otto, wat is God goed voor ons!" roept Lize uit, „als jij vijf minuten later thuisgekomen was, had de lawine jou bedolven!"
Daar schrikt Otto van. Zijn vrouw heeft gelijk, maar daaraan had hij zo gauw niet gedacht. Zijn eerste gedachte was bij de spoorbaan geweest. En hoewel hij heel erg dankbaar is dat God hem spaarde, heeft hij nu geen tijd om daarbij stil te staan. Hij moet naar de spoorbaan.
De kinderen klemmen zich aan hem vast. Ze waren straks zo blij dat hun vader thuis kwam en nu wil hij al weer weggaan. Maar dat mag toch zeker niet. Hij moet bij hen blijven, nú vooral na dat vreselijke lawaai.
Otto maakt zich los. „Hoor eens kinderen," zegt hij, „ik moet nu eerst gaan kijken of er op de baan niets gebeurd is. Ik kom dadelijk weer terug!"
Meteen grijpt hij zijn lantaarn, steekt die aan en het volgende ogenblik is hij al buiten.
„Voorzichtig zijn, hoor!" roept Lize hem nog na, maar dan gaat zijzelf ook naar buiten om te zien waar de lawine terecht is gekomen en welke verwoestingen de storm heeft aangericht.
Verschrikkelijk, daar heb je het al!
Geen tien meter van het huis verwijderd is een geweldige sneeuwklomp dwars over de spoorbaan gevallen. De lawine heeft in zijn vaart verscheidene dennebomen meegesleept en die steken er nu aan alle kanten uit. Je begrijpt wel dat

de spoorweg daarmee helemaal was versperd.
„Ga maar gauw naar de kinderen, Lize!" schreeuwt Otto, „wij zijn gelukkig gered, maar de trein kan elk ogenblik komen. Ik moet zo gauw mogelijk naar de tunnel."
Lize begrijpt het. Als Otto niet vlug voortmaakt, kan er een ernstig spoorwegongeluk gebeuren. Ze ziet haar man wegdraven. De flakkerende lantaarn bengelt aan zijn hand. Hij heeft de grote sneeuwberg nu bereikt en begint moeizaam de klauterpartij om te proberen er overheen te komen.
Lize gaat naar binnen. De kinderen verkeren in doodsangst en zij moet trachten ze weer tot rust te brengen.
„Moeder," vraagt Frieda, zodra ze Lize ziet binnenkomen, „vieren wij nu geen kerstfeest?"
„Maak je maar niet ongerust hoor kinderen, ik ga dadelijk toch de kaarsjes aansteken; wacht even, jullie mogen me helpen. Vind je dat niet fijn?"
Frieda straalt! En alsof er niets gebeurd is, begint Lize de kerstboom klaar te maken. Maar ze is er met haar hart niet bij. Ze weet, dat er straks nog een grote ramp kan gebeuren. Als het Otto niet lukt de trein op tijd tot stilstand te brengen, zal die zich in de sneeuwberg vastrijden. Als dat gebeurt, zal de trein kantelen en misschien in het meer rollen. O, wat kan dat een ramp worden!
En terwijl zij de kaarsjes van de boom aansteekt, is er een gebed in haar hart of de Here geven wil, dat Otto vroeg genoeg de bestuurder van de trein kan waarschuwen. Als hem dat gelukt zal een grote ramp voorkomen kunnen worden.
Dan dwalen haar gedachten weer naar haar eigen huis met de kinderen en de kerstboom en ze is heel dankbaar, omdat die vreselijke lawine niet op hun huis is terecht gekomen.

Terwijl Lize in huis bezig is met de kerstboom, is Otto buiten

https://achterderug.nl

aan het vechten met de tijd. Het klauteren over die sneeuwberg is een vermoeiend werk.
Telkens zakt hij in de sneeuw weg en nu en dan bezeert hij zich nog lelijk ook aan de uitstekende sparren. Maar daar let hij niet op. Hij moet naar de tunnel en wel zo gauw mogelijk!
Iedere minut is kostbaar. Hij moet er niet aan denken, dat hij te laat kan komen, want dat zou vele mensen het leven kunnen kosten.
Gelukkig weet hij, dat de trein van zeven uur gewoonlijk niet zoveel reizigers vervoert, maar veel of weinig reizigers, dat doet er in dit geval niet toe: ieder mensenleven is kostbaar.
Hij wordt doodmoe van het klauteren over die hoge sneeuwberg, maar eindelijk, eindelijk is hij er toch over heen en daar ziet hij de baan voor zich liggen. Scherp luistert hij. Gelukkig, hij hoort nog geen enkel geluid dat wijst op het naderen van een trein.
God zij gedankt, hij is dus niet te laat.
Maar nu moet hij verder, want hij is er nog niet. Hijgend holt hij langs de spoorbaan in de richting van de tunnel. Al dravend bukt hij zich even om alarmpatronen op de rails te leggen. Die kunnen misschien op het laatste ogenblik nog redding brengen.
Veel tijd gunt hij zich daar echter niet voor. Hij moet verder naar de tunnel. Wanneer hij de tunnel kan bereiken vóórdat de trein eruit komt, dan kan hij een ramp voorkomen.
„Opschieten dus, Otto!" zegt hij in zichzelf.
Eindelijk, eindelijk, daar is hij bij de tunnel. Hij heeft zich buiten adem gelopen, maar zijn doel heeft hij toch bereikt. Zwaaiend met zijn lantaarn holt hij de donkere tunnel binnen en dan . . . Ja daar heel in de verte ziet hij de vurige ogen, de lichten van de naderende trein. Heviger zwaait hij nu met de lantaarn en het rode licht dat er van uitstraalt

wordt gelukkig door de bestuurder opgemerkt.
Met een hevig geknars en gepiep van de remmen komt de trein tot stilstand. Onmiddellijk wordt Otto omringd door het personeel van de trein.
Ze doen hem allen dezelfde vraag: „Zeg, wat is er aan de hand, waarom breng je de trein tot staan?"
Twee, drie, vier keer geeft Barkman hetzelfde antwoord: „Even buiten de tunnel, vlak bij mijn huis, ligt een lawine midden op de baan!"
Nu worden ook al deuren opengegooid. Nieuwsgierige reizigers komen uit de trein. Ook zij drommen samen om de baanwachter en zij worden er stil van als ze horen dat hun leven op het kantje af gered is.
Er gaat een ontroering door deze mensen en dat is geen wonder. Op kerstavond zijn zij op het nippertje aan de dood ontsnapt. Maar die ontroering is bij sommige reizigers gauw voorbij.
„Wat moeten wij nu beginnen?" vragen ze aan de hoofdconducteur. „Kan de trein wel verder? Daar staan we nu in een donkere tunnel, 't is een fraaie vertoning!"
„Mensen, blijf nu kalm," vermaant de hoofdconducteur. „Jullie kunnen in de trein gaan slapen of anders langs de trein wat heen en weer gaan lopen!"
„Da's een mooie boel!" roept er één, „en hoe laat kunnen we dan verder?"
„Om negen uur vertrekt er een goederentrein uit Kandersteg; we zullen proberen de reizigers daarmee verder te laten reizen. De baan is zwaar belast en het zal zeker de hele nacht duren vóór wij de versperring hebben weggewerkt!"
Het is allemaal heel duidelijk.
Maar toch blijven nog enkele reizigers mopperen. Ze zeggen, dat hun reisplan nu in de war is gestuurd en dat zij nu met het kerstfeest niet thuis kunnen zijn.

https://achterderug.nl

Maar dan zegt de hoofdconducteur ernstig: „Mensen, denk er eens aan, dat jullie op dit ogenblik allemaal dood hadden kunnen zijn. We mogen God er wel voor danken, dat Hij ons het leven heeft willen sparen. Hij heeft daarvoor deze trouwe baanwachter willen gebruiken!"
De mopperaars bedaren nu toch wel een beetje.
Maar dan opeens heeft Otto een goed plan bedacht.
„Vrienden," zegt hij, „de hoofdconducteur heeft schoon gelijk. Jullie hebben niet de minste reden nu te mopperen. Je mag alleen maar dankbaar zijn. Maar dit oponthoud is natuurlijk vervelend voor jullie, dat kan ik heel goed begrijpen. Ga daarom als je wilt maar met mij mee.
Ik heb wel geen groot huis, maar 't is er warm en gezellig. Daar kunnen jullie dan wachten totdat de goederentrein er is, en dat zal nog wel even duren denk ik. Nou, hoe denken jullie erover?"
De meeste mensen willen graag met Otto mee. Een paar jongelui roepen: „Eén hoeraatje voor onze baanwachter!"
Otto, gewapend met zijn lantaarn, gaat hen voor naar zijn huis. Hij is nu vrolijk. De zwaarmoedige bui van vanmiddag is verdwenen en in zijn hart dankt hij de Here, omdat Hij hem heeft willen gebruiken om een grote ramp te voorkomen.
Maar hoe blij hij ook is, hij begrijpt best, dat dit een vreemd kerstfeest zal worden.
Wat zullen Lize en de kinderen opkijken als hij met zo'n groot gezelschap hun huis binnenkomt. „Er zal van de kerstfeestviering wel niet veel terechtkomen," denkt hij. En dan begint het geklauter over de sneeuwberg weer. Maar 't gaat nu beter dan de eerste keer. Toen had hij angst om te laat te komen; nu is hij vrolijk omdat hij zoveel mensen heeft kunnen redden.
Als hij binnenkomt zitten Lize en de kinderen met stralende

gezichten rond de kerstboom. Je kunt begrijpen dat de kinderen erg teleurgesteld zijn als ze vader Otto met zo'n groot gezelschap zien aankomen.
„Wèg kerstfeest, wèg mooie vertelling van vader!" denken ze.
„Wat een vreemd kerstfeest zal dat worden, Otto!" zegt Lize. „Daar heb je gelijk aan," antwoordt Otto, „maar ik denk dat het ook wel een gezegend kerstfeest zal zijn. Denk er toch eens aan, hoeveel mensenlevens er gespaard zijn."
„Ja, daar heb je gelijk in. 't Is waar, we moeten God danken omdat Hij zo'n groot wonder heeft gedaan, en niet dadelijk aan ons eigen genoegen denken."
En tegelijk flitst het door haar hoofd, dat ze nu eigenlijk blij kunnen zijn over twee wonderen. Het voornaamste wonder is, dat God Zijn Zoon naar de aarde heeft willen zenden om mensen te verlossen van zonde en dood, en daar komt nu nog het wonder bij van de redding van al de reizigers, het gezin Barkman en hun huis.
Ja, er is alle reden om op dit vreemde kerstfeest heel vrolijk en dankbaar te zijn.
Otto was eerst met de hoofdconducteur alleen de kamer binnen gegaan om zijn vrouw op de komst van zoveel bezoekers voor te bereiden. Hij moet nu met hem weg, want er moet nog hard gewerkt worden.
„Gaan jullie maar rustig verder met kerstfeest vieren, dan zal ik de mensen die buiten staan te wachten zeggen, dat zij naar binnen kunnen komen."
Otto en de conducteur gaan telegraferen. Kandersteg wordt opgebeld. Zij delen mee wat er gebeurd is en vragen om een hulpbrigade die de versperring kan opruimen. Men belooft daarvandaan de goederentrein te sturen die tot het baanwachtershuis kan rijden en dan terug moet keren met de gestrande reizigers.

https://achterderug.nl

Ondertussen is Lize begonnen met de kerstviering. De kinderen hebben chocolademelk gekregen en nu zet moeder het feestlied in:

Wat heil, een Kind is ons geboren,
een Zoon gegeven door Gods kracht!
De heerschappij zal Hem behoren,
zijn last is licht, zijn juk is zacht.
Zijn naam is „Wonderbaar", zijn daden
zijn wondren van genaad' alleen.
Hij doet ons, hoe met schuld beladen,
verzoend voor 't oog des Vaders treên.

Terwijl ze daar binnen dit lied zingen is de deur zachtjes opengegaan. Als het lied uit is komen de gasten één voor één naar binnen. De bestuurder komt voorop en wordt gevolgd door een koopman. Hij is de man, die straks het hevigst heeft gemopperd omdat door dit onverwachte oponthoud zijn plannen totaal in de war gebracht waren. Hij moppert nu niet meer. Zwijgend kijkt hij naar het groepje rondom de kerstboom en met ontroering staart hij naar de flikkerende kaarsvlammetjes. Hij heeft hen horen zingen: „Zijn naam is wonderbaar, zijn daden zijn wondren van genaad' alleen." Deze woorden klinken nog na in zijn hart, want hij beseft nu ten volle hoe zij door een Godswonder zijn gered. Achter de koopman aan stapt een vrolijke student naar binnen. Hij was op reis naar zijn ouders om thuis het kerstfeest te gaan vieren en zijn vakantie door te brengen. En dan volgt . . . o, het houdt niet op. Lize ziet met verbazing dat haar kamer helemaal gevuld wordt met mensen. Daar is een dokter en dan komt een officier, die met de kerstdagen verlof heeft. Achter hem komt een moeder binnen met een paar jongens, die naar hun grootouders mochten met de

kerstvakantie. De jongens zijn helemaal niet verlegen en gaan direct bij de kerstboom staan om de mooie lichtjes te bewonderen en de cadeautjes die onder de boom liggen. Al deze mensen kenden elkaar een half uur geleden nog niet en nu zitten ze hier in het baanwachtershuis rondom de kerstboom en die verenigt hen.
Lize stookt de kachel eens flink op, want het is koud en de reizigers hebben daar allen last van. Ze warmen zich graag bij het oplaaiende houtvuur, en een kop chocolademelk gaat met smaak naar binnen.
Maar ineens denkt moeder Lize weer aan de kinderen. Die mogen toch hun kerstfeest niet missen, want ze hebben er immers al weken verlangend naar uitgezien. Daarom zegt ze dat ze maar weer verder zal gaan met het feest. De reizigers vinden dat best.
Ze neemt de bijbel en leest de eerste twintig verzen van Lukas 2.
Langzaam en met nadruk leest zij het kerstevangelie. De kinderen luisteren met aandacht en de reizigers niet minder. Velen worden herinnerd aan hun jeugd. Anderen hebben wel elk jaar kerstfeest gevierd, maar zonder ooit iets te horen over de grote blijdschap die alle volken wezen zal; namelijk dat in Bethlehem de Here Jezus is geboren.
Zonder dat zij het zelf zochten, horen zij nu het kerstevangelie, hier in deze eenvoudige baanwachterswoning.
Nadat Lize gelezen heeft, worden er weer kerstliederen gezongen en helder klinken de stemmen van de kinderen. Maar de grote mensen kennen al deze liederen niet.
Daarom zegt de koopman: „Laten we nu eens iets zingen dat we allemaal wel kennen." En dan zet hij zelf met zijn krachtige stem in:

https://achterderug.nl

Stille nacht, heilige nacht,
Davids Zoon, lang verwacht.
Die miljoenen eens zaligen zal,
werd geboren in Bethlehems stal.
Hij der schepselen Heer,
Hij der schepselen Heer.

Inmiddels heeft Martha aan haar moeder al een paar maal een knipoogje gegeven in de richting van de cadeautjes. 't Is wel vervelend, vindt ze dat er zoveel vreemde mensen bij zijn, maar ze kan haar verlangen naar de geschenken onmogelijk langer onderdrukken.
Moeder begrijpt haar wel.
„Nu zullen we de cadeautjes maar eens gaan uitdelen," zegt ze. „U begrijpt wel dat onze kinderen er haast niet langer op kunnen wachten."

Lydia krijgt een mooie pop. Voor vader is er een nieuwe pijp en een tabaksdoos. Moeder krijgt een heel mooi psalmboekje met een bladwijzer er in. Voor Frieda is er een tekenboek met een doos kleurpotloden, Martha krijgt een dik leesboek en nog veel meer gezellige cadeautjes komen er onder de kerstboom vandaan.
Al die geschenken worden natuurlijk bewonderd en gaan van hand tot hand. Dan schenkt Lize nog eens een kopje chocola in. Maar als dat gebeurd is, zit ze voor een moeilijkheid.
„Nu moeten jullie vanavond één ding missen, kinderen," zegt ze. „Jullie begrijpen het zeker wel? Vader is er niet en dus kan hij ook geen verhaal vertellen."
Och wat jammer! De meisjes hadden er nog niet aan gedacht, maar nu moeder het zegt, nu ineens begrijpen ze het. Ze kijken erg teleurgesteld.
„We hadden zo vast op een mooi kerstverhaal gerekend," zegt Frieda, „maar ja, dit gaat over!" klinkt het berustend.
„Je vader is hard aan het werk, met de hulpbrigade die uit Kandersteg gekomen is," zegt Lize nog eens. „Vader kan dus onmogelijk vertellen."
Maar nu brengt de student redding. Hij heeft al heel wat gebabbeld met de meisjes en hij vraagt of Lize het goed vindt dat hij een verhaal vertelt. Dit voorstel wordt met gejuich begroet. De kinderen gaan om de verteller heen staan en al gauw zijn ze geboeid door zijn mooi verhaal. Hij maakt er zo'n spannende vertelling van, dat zelfs de ouderen meeluisteren.
Zo vliegt de tijd om en als het verhaal eindelijk uit is blijkt het al bijna negen uur te zijn.
Een poosje later komt Barkman binnen, op de voet gevolgd door enkele mannen. Zij hebben het koud, dat is goed aan hen te zien.

https://achterderug.nl

„Mensen, de goederentrein is op komst," zegt hij. „Hij zal zo dadelijk hier zijn; als u mij maar volgen wilt, zal ik u erheen brengen."
„Moeten we weer over die sneeuwberg klauteren?" wil de koopman weten.
„Nee meneer, u kunt nu over de begane grond wandelen," zegt Otto lachend. „De trein komt aan de andere kant van ons huis."
„Lize, ik heb hier weer nieuwe gasten voor jou. Ze hebben al een paar uur hard gewerkt om die lawine op te ruimen en nu willen zij zich graag even warmen." „Maar dat kan hoor!" zegt Lize, en ze stookt de kachel nog eens goed op. Nu nemen de reizigers afscheid.
Ze bedanken Lize voor haar gastvrijheid en voor het heerlijke kerstfeest dat zij mochten meevieren. „Dit feest heeft ons weer eens herinnerd aan de sterke God, die redt," zegt de dokter. „Wil je wel geloven, dat ik Hem bijna geheel vergeten was? Maar op deze avond is Hij door een wondere redding weer in mijn leven gekomen en nu zal Hij er blijven ook, hoop ik."
Alle reizigers vertrekken weer. Frieda vraagt nog aan de student of hij nog eens terug wil komen en dan weer een mooi verhaal wil vertellen. En dat belooft hij dan ook.
Hè hè, dat geeft een hele opluchting. Nu zijn alleen de sneeuwruimers er nog. Die zitten zich lekker te warmen bij de snorrende kachel. Straks zal Lize hen wat warms te drinken geven, maar eerst moeten nu de kinderen naar bed, want het is de hoogste tijd.
„Wat was dat een vreemd kerstfeest, moeder," zegt Frieda, als ze boven zijn.
„Ja, maar toch wel erg fijn," zegt Martha. „Zoiets hebben we nog nooit beleefd!" Vol van heerlijke gedachten gaan ze naar bed en slapen al gauw als rozen.

https://achterderug.nl

Als de mannen zich voldoende gewarmd hebben, gaan ze met Otto het werk weer voortzetten. Het is al ver na middernacht als Otto Barkman eindelijk thuiskomt. Lize heeft op hem gewacht bij de kerstboom, waarvan de lichtjes langzaamaan uitdoven. De helpers zijn weer vertrokken en de baan is nu geheel vrij.
Achter het baanwachtershuis ligt een stapel dennestammen en -takken; goed brandhout voor de winter.
Lize zegt: „Dat was wel een heel vreemd, maar toch een heerlijk kerstfeest Otto, vind je niet?"
„Zeker, God heeft ons allen wonderlijk gered.
Kijk eens," zegt Otto, „dit gaf één van de reizigers mij, ik kon in het donker niet zien van wie ik het kreeg." En Otto laat zijn vrouw een bankbiljet zien dat veel geld waard is.
„Dat zal wel van de dokter zijn," meent Lize, „die was zó ontroerd over dit vreemde kerstfeest."
Nog even zitten ze in gedachten verzonken bij elkaar.
Dan rinkelt de telefoon. Otto grijpt de hoorn.
„Hier Otto Barkman!" zegt hij.
„Uitstekend meneer, dank u wel!"
„Ja, ja zeker, ik ben flink moe!"
„Zie zo, Lize," zegt hij als hij de hoorn weer op de haak heeft gelegd. „Morgen ben ik de hele dag vrij omdat ik vannacht extra heb moeten werken, wat zeg je daarvan?"
„O Otto, wat fijn voor jou en voor ons!"
„Ja, nu gaan we morgen heerlijk met de kinderen samen naar de kerk om daar nog eens kerstfeest te vieren."
„Dat doen we Otto, maar dan moeten we nu direct naar bed. Kijk eens op de klok, het is al bijna één uur! Als we niet oppassen, verslapen we ons morgenochtend nog en dat zou jammer zijn!"
„Heb maar geen zorg vrouwtje," meent Otto, „ik denk dat de kinderen ons vroeg genoeg wakker zullen maken!"

DE HEMEL RAAKT DE AARDE AAN

De hemel raakt de aarde aan
Gods liefde overwint,
de grote toekomst breekt zich baan,
een nieuwe tijd begint.

Wat God beloofde is vervuld,
Hij is ons trouw geweest,
een oud geheim is ons onthuld,
het Woord van God werd vlees.

God zendt zijn Zoon op onze weg,
God is met ons begaan,
zijn Zoon brengt ons bij Hem terecht,
hoe deelt Hij ons bestaan.

O Jezus, mens van vlees en bloed,
wij knielen voor U neer,
Gij zijt de herder die ons hoedt,
Gij brengt de vrede weer.

https://achterderug.nl

JO KALMIJN-SPIERENBURG

DE BOODSCHAP VAN HET KERSTENGELTJE

Het was donker in de kamer, de avond vóór het kerstfeest. De kinderen waren naar bed en de lamp was uit. Maar in de hoek waar het kerstboompje op moeders naaitafeltje stond, schemerde een zacht schijnsel. Dat kwam door de versierselen van het kerstboompje. De piek, het glazen klokje, de slingers en de besneeuwde bal, alles glinsterde van zilver.

Hoog in het boompje zweefde aan een rood koord een heel teer engeltje van papier. Het had spitse vleugels en het droeg een lint, waarop iets stond geschreven. Maar dat kon je niet lezen, want het engeltje glinsterde niet zoals de andere versierselen.

Het engeltje was maar van gewoon papier, dus het was ook niet zo kostbaar als de andere dingen.

Misschien kwam het daardoor wel dat het zich een beetje verlegen op de achtergrond hield. Misschien ook had het een hekel aan babbelen.

Nu, de versierselen niet. Die praatten de hele nacht aan één stuk door om de tijd te korten.

„Het zal mij benieuwen," zei de besneeuwde bal, „naar wie van ons op het kerstfeest het méést gekeken zal worden. Ik denk wel dat ik het winnen zal."

„Dat is helemaal zo zeker niet," beweerden de slingers. „Wij kruipen sierlijk tussen alle takken van de kerstboom door. Overal zie je ons glinsteren."

„Dat zegt nog niets," riep het glazen klokje. „Jullie kunnen geen van allen klingelen zoals ik. Dat zal vast en zeker

https://achterderug.nl

ieders aandacht trekken."
„Hm," bromde de trotse piek, „ik sta veel hoger dan jullie, iedereen móét wel naar mij kijken: ik steek glanzend boven alles uit."
„Wat zijn jullie allemaal vergeleken bij ons," riepen de kaarsen. „Wacht maar eens tot wij branden met prachtige gouden vlammen, daar valt jullie geschitter bij in het niet."
Het kerstengeltje hing peinzend hoog in het boompje. Lange tijd had het zich stil gehouden, maar eindelijk kon het toch niet nalaten om met een zacht stemmetje óók iets te zeggen.
„Waar praten jullie toch over? Het gaat er op het kerstfeest toch niet om wie van ons het meest schittert? Als jullie dàt denken, begrijp je er niets van. Wij moeten op het kerstfeest alleen maar een boodschap brengen aan de mensen."
„Wat weet jij er van?" riepen de versierselen verontwaardigd. „Je bent niet eens van zilver . . ."
Dat was waar. Het kerstengeltje was maar van gewoon papier. Daarom hield het zich maar weer gauw stil.
Toen het kerstfeest de volgende dag werd gevierd en alle kaarsen brandden, deden de versierselen al hun best om zoveel mogelijk te glinsteren.
Het kerstengeltje hing maar heel stil hoog in het boompje aan het koord. Of het nu door de warmte kwam of door de tocht, dat weet ik niet, maar opeens begon het engeltje heel zachtjes rond te draaien. Het was of het aan iedereen toch maar goed de boodschap wilde laten lezen.
De kinderen wezen omhoog.
„O, kijk het kerstengeltje eens . . ."
Het kleine zusje klom op een stoel om het engeltje toch maar goed te kunnen zien. Ze had pas leren lezen en spelde heel langzaam wat er op het lint stond: „E-re zij God in de ho-ge . . . vre-de op aar-de . . . in de men-sen een wel-be-ha-gen . . ."

MIEP VAN ROOIJEN

DE KONINGSSTER

Een ster die aan de hemel stond
vertelde 't blijde nieuws in 't rond.
Hij straalde als geen and're ster.
Herders en wijzen kwamen van ver.

Zij wilden het kind aanbidden.
Het lag zo stil in hun midden.
De herders zelfs begrepen al:
dit wordt de koning van 't heelal.

Daar lag Hij, die God had beloofd.
Steeds had men in zijn komst geloofd.
En zie: het wonder was geschied.
Zij hoorden 't hemels eng'lenlied.

O God, laat elk van ons verstaan
wat Jezus voor ons heeft gedaan.
Leer Gij ons knielen voor het Kind,
opdat ons hart Uw vrede vindt.

https://achterderug.nl

MARTHA MARIJS-VISSER

OLIEBOLLEN EN SINAASAPPELS

Lieneke, Dieneke en Trieneke zijn zusjes. Zes, zeven en acht jaar oud.
Lieneke is lang. Ze lijkt wel zeven.
Trieneke is een kort dikkerdje. Zij kan óók best voor zeven doorgaan.
Als je ze bij elkaar ziet, zijn ze bijna even groot. Meestal zijn ze ook eender gekleed: zelfde manteltjes, zelfde jurkjes, zelfde schoentjes.
Even voor de Kerst kregen ze alle drie nog een mooi nieuw jasje.
Rood, met wit schapebont van binnen en langs de mouwen. Rondom de capuchon is óók een randje witte schapevacht.
Met die jasjes lijken ze sprekend op kaboutertjes. Drie kleine kabouters.
Op Oudejaarsdag gaan ze met hun mammie naar de „Zelfbediening". Die is op de hoek van de straat waar ze wonen.
Mammie koopt dan meel en gist, krenten, rozijnen, sukkade, eieren en melk.
's Middags gaat ze daar lekkere oliebollen van bakken.
„Mogen we helpen?" vraagt Trieneke.
Mammie begint te lachen. „Dat kan toch niet?" zegt ze, „met z'n vieren oliebollen bakken? Kijk maar goed hoe ik het doe. Dan leer je het alvast voor later, als je groot bent. En als er eens een bolletje mislukt, mogen jullie het opeten."
Mammie heeft al olie in de pan gedaan en het gas onder de pan aangestoken.

https://achterderug.nl

De olie moet nu eerst goed heet worden.
Dan laat ze met twee lepels wat beslag in de hete olie zakken.
„Als ze nu maar mislukken!" denken de zusjes. Maar dat gebeurt niet.
Nog even, dan liggen de eerste drie oliebollen, warm en bruin in de schaal die mammie heeft klaargezet op de aanrecht. Dan laat ze alweer nieuw beslag in de pan met olie zakken.
Het duurt wel lang eer er een bol mislukt. Maar eindelijk gebeurt dat toch.
Het is een héél grote bol. Eigenlijk zijn het er twee aan elkaar.
„Voor Lieneke en Dieneke, ieder de helft," zegt mammie.
Trieneke kijkt wel een beetje sip als ze haar zusjes in de lekkere bol ziet happen en zíj niets heeft. Maar na een poosje is het háár beurt.
Mammie haalt dan een bol uit de olie, waaraan wel zes heel kleine bolletjes zijn vastgeplakt. „En nú naar de huiskamer," zegt ze. „Gaan jullie de tafel maar dekken. Straks komt pappa thuis. Ik ruim de boel hier dan gauw wat op."
's Avonds gaan ze met z'n allen naar de kerk.
Als ze thuis komen is het al laat. Eigenlijk tijd om naar bed te gaan.
Maar omdat het Oudejaar is, mogen ze nog een poosje opblijven.
Mammie maakt grote bekers chocolademelk voor ze klaar, waar ze elk een oliebol bij krijgen. Mammie zoekt de grootste voor ze uit.
Maar dan is het toch echt bedtijd. „Als jullie morgenochtend wakker worden, is het Nieuwjaar," zegt pappa.
Mammie en pappa gaan nog niet naar bed. Die blijven tot twaalf uur op.

Tot de klokken het nieuwe jaar inluiden, de boten in de haven hun sirenes laten loeien en de grote jongens en meisjes met hun rotjes en zevenklappers de straat opgaan.
Lieneke, Dieneke en Trieneke horen daar niets van. Ze slapen door al dat getoeter en geklapper heen.

Het is nog helemaal donker, als Trieneke de volgende morgen wakker wordt. Even kijkt ze hoe laat het is op het wekkertje dat op een tafeltje vlak bij haar bed staat. Dat wekkertje heeft wijzertjes die in het donker op kleine lichtjes lijken.
Zeven uur, ziet ze. Dan wordt het tijd om op te staan.
„Dieneke en Lieneke, worden jullie eens gauw wakker! Het is zeven uur. We moeten opstaan!"
„Heeft mammie al geroepen?"
„Nee, ik heb nog niks gehoord. Misschien slapen pappa en mammie nog. Ze zijn gisteravond erg laat naar bed gegaan."
„Ik heb helemaal geen slaap meer," zegt Dieneke.
„Ik ook niet," zegt Trieneke.
„Ik ook niet!"
„Zullen we dan maar wat gaan zingen?"
„Ja, dat doen we."
„Wat? Kerstliedjes?"
„Het is toch geen kerstfeest meer?"
„Nee, het is Nieuwjaar, maar ik ken geen nieuwjaarsliedjes, wèl kerstliedjes. Die kunnen we toch nog best zingen? Het is pas kerstfeest geweest! De boom staat toch ook nog in de huiskamer!"
„Stille nacht dan maar?"
Trieneke zet in en de zusjes zingen mee. Het hele lied, drie coupletten.
Dan „O Kindeke klein" en . . . het éne lied na het andere.
Pappa en mammie worden er wakker van.

https://achterderug.nl

„Hoor die kinderen toch eens," zegt mammie, „die zijn al helemaal uitgeslapen."
„Zullen wij dan óók maar opstaan? Ik moet vanmorgen toch met ze naar de opa's en de oma's en naar tante Truus en naar nog een paar adressen om Nieuwjaar te gaan wensen."
Om acht uur zitten ze allemaal aan de ontbijttafel: pappa, mamma, Lieneke, Dieneke en Trieneke.
Buiten is het koud, maar in de huiskamer is het lekker warm. De gashaard staat hóóg aan. En dan, zo maar opeens zegt pappa: „Wie gaat er straks met me mee?"
„Ik, ik, ik," roepen de zusjes om het hardst. „Maar kunnen ze wel zo ver lopen?" vraagt mammie bezorgd. „Je wilt óók naar tante Truus gaan. Dat is wel drie kwartier hier vandaan."
„Dat betekent toch niets? Ik neem ze alle drie mee op de fiets: twee voorop en één achterop. Als je ze hun warme nieuwe jasjes aandoet met dat bont van binnen, gaat dat best. Het wordt vandaag mooi weer volgens het weerbericht: een goede temperatuur, windstil en een lekker zonnetje.
Capuchons op, en dan kunnen ze er best tegen."
Eerst zullen ze naar opa en oma Steenveld gaan. Dat zijn hun pappa-grootouders.
Het is een heel eind fietsen naar die opa en oma. Ze moeten de hele stad door en dan nog weer verder naar een buitenwijk.
Als ze bij het leuke kleine huisje komen waar opa en oma Steenveld wonen, helpt pappa ze eerst van de fiets. Dan belt hij aan. Als oma opendoet en haar drie kleindochtertjes ziet, slaat ze haar handen in elkaar.
„Wel, wel," zegt ze. „Is me dat even een verrassing? Wie had dàt nu toch kunnen denken, dat jullie zó vroeg al bij ons zouden komen!"

„Zijn we te vroeg?" vraagt papa.
„Welnee, dat kàn toch niet? Jullie komen nooit te vroeg, al was het 's morgens om vijf uur!"
Daar moet pappa wel om lachen. „'s Morgens om vijf uur liggen we allemaal nog in ons bed hoor; zó vroeg moet u maar nooit op ons rekenen."
„En wat zien de meisjes er leuk uit in die jasjes. Trek ze nu maar gauw uit, anders hebben jullie er straks buiten niets aan."
„Even dan," zegt pappa. „We kunnen niet lang blijven. U en opa zijn de eersten die wij een gelukkig Nieuwjaar komen wensen. Dan gaan we weer verder. We moeten vanmorgen nog méér bezoekjes afleggen."
„Maar jullie lusten toch zeker wel een lekkere oliebol? Die is zó op. Dat neemt geen tijd."
„Ik in geen geval en de kinderen eigenlijk ook niet. Ze hebben net gegeten."
„Maar ìk lust wel een oliebol, oma," zegt Trieneke.
„En ik óók, oma!" zeggen de andere twee.
„Ja, dat wist ik wel." Als oma dat zegt, loopt ze gelijk naar haar keukentje.
Ze komt terug met voor alle drie een lekkere oliebol, op een schoteltje.
Pappa kijkt al eens naar de klok. „Wel een beetje opschieten, jullie, want we moeten nog verder."
Vlug gaan dan de laatste hapjes naar binnen. „En nu je manteltjes weer aan en oma en opa goeiendag zeggen."
In het gangetje, vlak bij de voordeur, stopt oma ze gauw elk een rijksdaalder in de handjes.
„Ssssst, voor jullie spaarpot," zegt ze zachtjes. Zo'n oma toch!
Dan gaan ze naar tante Truus. Dat is wéér een heel eind fietsen.

https://achterderug.nl

Tante Truus is een heel oude dame. Veel ouder dan oma Steenveld. Ze heeft een klein rimpelgezichtje en witte krulletjes. Ze woont op een „Hof", in een piepklein wit huisje. Er staan in die Hof heel veel van diezelfde huisjes, rondom een groot grasveld. In die huisjes wonen allemaal oude dametjes. Om bij die huisjes te komen moet je een poort door, die door een deur is afgesloten. En op die deur hangt een klopper.
Op de deur van elk huisje is een klein kloppertje.
„Mag ìk kloppen?" vraagt Trieneke.
„En ik? En ik?"
Ze vinden zo'n klopper veel leuker dan een gewone bel.
„Ieder op z'n beurt dan maar. Maar héél eventjes hoor en héél zacht. Tante Truus mag niet van jullie schrikken."
Tante Truus heeft gelukkig nog goede oren. Ze heeft heel goed gehoord dat er op haar deur is geklopt, maar ze is niet meer zo goed ter been. Daarom moeten ze wel even wachten vóór tante haar bovendeur opendoet.
Als ze de kinderen ziet staan, lacht ze. Ze doet meteen ook haar ònderdeur open. „O, wat vind ik dàt aardig dat jullie me Nieuwjaar komen wensen." Als ze ook pappa heeft gegroet, zegt ze: „En nu die manteltjes maar even uit. Het zal buiten wel koud zijn, en dan op zo'n fiets! Kom maar lekker bij de kachel zitten."
Zo babbelt tante Truus nog wat door. En dan haalt ze óók een schaal oliebollen uit de keuken, die ze midden op de tafel zet.
„Ik zou daar maar niet aan beginnen," zegt pappa. „Ze hebben thuis een goed ontbijt op, en bij opa en oma Steenveld hebben ze ook al een oliebol gegeten."
„Nou, maar dat éne bolletje van mij zal er nog best ingaan. Ze zijn niet zo groot, kijk maar." Tante Truus wijst pappa dan het kleinste bolletje uit de schaal aan.

Lieneke, Dieneke en Trieneke kijken naar de oliebollen van tante Truus, alsof ze in geen dágen gegeten hebben. Ze zien er ook erg lekker uit: vet en rond en bestrooid met poedersuiker.
„Het wordt toch echt wel wat veel," zegt pappa. Maar tegen tante Truus en drie dochters kan hij niet op. Als hij ze zo smakelijk ziet eten, zegt hij: „Het lijkt wel of mammie en ik jullie thuis honger laten lijden!"
„Dat weet ik wel beter," zegt tante Truus, en gelijk legt ze nòg een bolletje op de schoteltjes. Maar dàn is het toch heus welletjes.
De jasjes gaan weer aan. Tante Truus helpt ze daarbij en stopt dan tegelijk in elk mantelzakje een nieuwe rijksdaalder. Nog een hartelijke omhelzing van tante Truus. „En nú mee," zegt pappa. Het lijkt wel of hij een beetje boos is.
Voor de deur van tante Truus zet hij het stelletje weer op de fiets en dan peddelen ze weer verder, naar het volgende adres. Al gauw zijn ze bij opa en oma De Groot. Dat zijn de vader en moeder van mammie. Oma heeft de koffie bruin en denkt dat pappa wel een bakje zal lusten.
Nu, daar zegt hij geen „nee" tegen. De kinderen krijgen een glaasje prik.
„En zeker óók wel een oliebolletje? We hebben nog een schaal vol over van gisteravond."
„Heel lief van u, oma, maar ik mag er zeker wel voor bedanken hè?"
„Maar de kinderen natuurlijk wèl," zegt oma. Die knikken alle drie heftig van „ja".
„Nee oma, werkelijk niet," zegt pappa. „Ze hebben voor we van huis gingen eerst ontbeten en vóór we hier kwamen hebben we al twee visites gemaakt. Daar hebben ze óók al oliebollen gegeten. En nu wéér? Dat wordt te gek. Bij u dan maar eens een andere keer."

https://achterderug.nl

„Een andere keer?" vraagt oma. „Maar we eten toch alleen maar oliebollen met Oud- en Nieuwjaar? Dan moeten die schapen van kinderen een heel jaar wachten voor ze van mij een oliebol krijgen. Daar komt niets van in hoor!"
Ze haalt drie mooie gebaksbordjes te voorschijn en legt op elk daarvan een lekkere oliebol. De meisjes zien al dadelijk dat die heel wat groter zijn dan die van tante Truus.
Pappa kijkt onderwijl naar oma's ouderwetse klok, en van die klok naar zijn horloge. „Weet u dat uw klok achter loopt?" vraagt hij aan opa.
„Een paar minuutjes, ja."
„En nog wel iets meer. Het is nu kwart voor twaalf."
Pappa heeft mammie beloofd dat ze om half twee weer thuis zouden zijn. Mammie zou dan het eten klaar hebben. Hij staat op van zijn stoel en zegt: „Het wordt onze tijd nu heus. We moeten nòg twee visites maken en om half twee is het thuis eten geblazen."
Opa en oma De Groot vinden het jammer dat ze weer zo gauw weg moeten. „Niets aan te doen," zegt pappa. „Zondag komen we met mammie en blijven dan wat langer."
Bij het weggaan krijgen Lieneke, Dieneke en Trieneke van opa ook weer een rijksdaalder. Even later zitten ze weer bij pappa op de fiets.
Maar ziet hij dat goed? Zijn ze alwéér aan het eten?
Jawel hoor: oma heeft ze bij 't weggaan elk nog een vette oliebol toegestopt, in een plastic zakje.
„Waar gaan we nu heen?" vraagt Trieneke.
„Naar oom Willem en tante Lien. Maar daar pakken jullie geen oliebollen meer aan hoor!"
„Nee pappa."
Tante Lien heeft dit jaar geen oliebollen gebakken. Pappa kan dus gerust zijn. Wèl heeft ze nog wat appelflappen. Dat is iets heel anders volgens tante Lien. Als je de hele

https://achterderug.nl

morgen al oliebollen hebt gegeten, moet je nu eens een appelflap nemen. Maar pappa wil ook van die appelflappen niets weten en hij verbiedt de kinderen ze van tante Lien aan te nemen. Die vindt dat helemaal niet aardig van pappa. „Als ik nu maar iets anders in huis had," zegt ze, „maar ik heb alleen maar die appelflappen!"
„Maak u daar geen zorgen over, tante Lien, de kinderen hebben echt niets nodig. Ze hebben al van alles gehad."
Tante Lien zucht dan maar eens.
Pappa is een beetje boos omdat tante Lien de kinderen appelflappen wil opdringen. En tante Lien is boos omdat ze die flappen niet aan haar nichtjes mag geven.
Oom Willem zit bij de kachel een dikke sigaar te roken. Niemand zegt meer wat.
Dan opeens roept Trieneke: „Tante Lien, zijn de kippen er nog?"
„De kippen? Ja, die zijn er nog; achter, in de ren. Je mag best even gaan kijken als je pappa het goed vindt, en als jullie je manteltjes aantrekken. Het is erg koud op de achterplaats."
„Voor mij mag het," zegt pappa. Tante Lien brengt ze er dan door de keuken heen. In die keuken staat nòg een schaal met appelflappen.
Eer ze naar de plaats gaan, waar de kippen zijn, houdt tante hen die schaal voor.
Wat moeten ze doen? Voor pappa mag het niet, maar tante Lien wìl het.
En die flappen zien er zo overheerlijk uit! Dan pakken ze alle drie een flap uit de schaal.
„Jullie hebben twéé handjes," zegt tante Lien. „In die andere hand óók maar eentje!" Nu, dat laten ze zich geen tweemaal zeggen.
Op het plaatsje kijken ze een poosje voor de kippenren. Daar

staan de kippen, mèt de haan, in een hoekje bij elkaar. „Ze hebben het koud," zegt tante Lien, „ze zoeken een beetje warmte bij elkaar." Zelfs als Lieneke een stukje appelflap door het gaas steekt, komen ze niet uit hun schuilhoek. Nee, zo midden in de winter valt er bij de kippen niet veel te beleven.
Als de appelflappen op zijn, zegt tante Lien: „We moesten maar weer naar binnen gaan, het is hier veel te koud."
In de gang staat pappa op ze te wachten. Zijn jas heeft hij al aan.

Nu nog één bezoekje. Dàn kunnen we naar huis gaan en heel misschien nog een beetje op tijd thuis komen. Als ze tenminste niet te lang bij de heer en mevrouw Rijke blijven. Meneer Rijke is de directeur van de zaak, waar pappa werkt. Als ze daar komen, doet mevrouw Rijke zelf open.
„O, meneer Steenveld, wat gezellig dat u met uw dochtertjes eens bij ons aankomt. Wat zijn ze groot geworden! Komt u binnen en doe uw jas uit. De meisjes ook maar even de manteltjes uit hè?"
„Bijna de moeite niet, mevrouw. We kunnen maar even blijven. Mijn vrouw wacht thuis met het eten."
„Maar voor een kopje koffie hebt u toch wel even tijd? En de meisjes, mogen die ook koffie?"
„Eigenlijk niet, mevrouw."
„Wat jammer dat ik niets anders voor ze heb. Mogen ze niet een kopje warme melk met een heel klein scheutje koffie erin?"
„Een héél klein kopje dan, mevrouw. Ze hebben de hele ochtend al niet anders gedaan dan eten en drinken." Als de koffie ingeschonken is, komt mevrouw tòch weer met een schaal aandragen.
„Heel lief van u dat u mijn dochtertjes iets wilt geven,

https://achterderug.nl

mevrouw, maar er kan nu werkelijk niets meer bij. Na het ontbijt ben ik visites met ze gaan maken bij de familie. Overal hebben ze oliebollen gegeten."
„Maar meneer Steenveld, dat wilt u me toch niet aandoen? Wij eten nooit oliebollen; dit zijn pasteitjes. Heerlijk warm, zó uit de oven. Zal ik er u ook maar eentje geven?"
Ondertussen heeft mevrouw Rijke de kinderen al een bordje met zo'n warm pasteitje voorgezet. Ze zitten er al lekker van te smullen. Ze kijken daarbij maar niet naar hun pappa.
„Die kinderen worden ziek," denkt pappa. Natúúrlijk worden ze ziek!
Mammie zal straks wel zeggen: „Daar had je toch op moeten letten!"
Maar pappa wil de vrouw van zijn directeur niet kwaad maken. Wat moet hij doen?
Het beste zal wel zijn, zo gauw mogelijk weggaan als de kinderen hun bordje hebben leeggegeten. In elk geval vóór mevrouw Rijke een tweede pasteitje op die bordjes legt.

Op weg naar huis zijn de meisjes erg stil. Nee, zó rustig kent pappa ze niet. „Is er wat, kinderen?" vraagt hij. „Is er iets?"
Als uit één mond zeggen ze: „Nee pappa."
Maar pappa denkt: tòch moeten ze iets hebben! Honger zal het wel niet zijn. En dorst óók niet.
Och, ze voelen zich helemaal niet lekker. Dat is het. Maar dat willen ze niet tegen pappa zeggen.
Om zo snel mogelijk thuis te zijn, slaat pappa een smalle straat in. Maar die straat heeft van die hobbelige, ongelijke keien. „Kinderhoofdjes" noemt pappa die keien. Andere keren vinden de zusjes het leuk als pappa's fiets zo schudt op een slechte weg. Maar nu niet, o nee!
Het is net alsof elke kei onder de fiets „PATS" zegt tegen

hun maag.
Ze weten best, dat het van al die oliebollen komt.
En van de appelflappen.
En van het pasteitje.
Thuis zit mamma te wachten met heerlijk eten.
„Jullie zijn een beetje laat," zegt ze als pappa, Lieneke, Dieneke en Trieneke thuiskomen. „M'n aardappelen staan al een kwartier àf."
Daar heeft ze gelijk in: het is tien voor twee.
Ze gaan gauw aan tafel. Gelukkig zegt pappa niets van al die oliebollen, appelflappen en dat pasteitje.
Maar Lieneke, Dieneke en Trieneke doen mammies lekkere eten geen eer aan. Ze zitten maar wat met hun lepel in de soep te roeren. En die is toch echt zo heet niet meer. Er komt bijna niets naar binnen.
„Kinderen, een beetje dóóreten," zegt mammie al eens. Maar daar komt niets van terecht. Als dat wat lang gaat duren, wordt mammie boos en zetten Lieneke, Dieneke en Trieneke het op een huilen.
„Wat is er toch met die kinderen gebeurd?" vraagt mamma aan pappa.
„Och, ze zullen niet zoveel trek hebben. Je begrijpt, dat ze zo hier en daar al een oliebolletje hebben gekregen."
„Nu ja, zo'n oliebolletje kon er nog wel bij. Jullie zijn toch de hele ochtend weg geweest? In die tussentijd kan zo'n enkele oliebol ze toch geen kwaad hebben gedaan?"
Pappa zegt daar maar niet veel op. Hij weet eigenlijk niet eens hoe véél oliebollen ze hebben gegeten. Maar het waren er wèl héél wat!
Het lijkt hem het beste, dat mammie dat maar niet zo precies weet.
Van het eten van de kinderen komt verder helemaal niets meer.

https://achterderug.nl

Het wordt een grote huilpartij, die eindigt in ziek-zijn.
Och, och, wat worden die kinderen ziek!
Mamma begrijpt het dan wel zo'n beetje. Maar ze wil toch wel graag helemaal weten wat er is gebeurd onderweg.
En dan komt het hele verhaal voor de dag:
Een oliebol bij oma Steenveld. Twee oliebollen bij tante Truus.
Een oliebol bij oma De Groot. En nog één voor onderweg, in een plastic zakje. En een glas priklimonade.
Twee appelflappen bij tante Lien en oom Willem. Als pappa dat hoort kijkt hij ervan op. Ze hebben toch voor die flappen bedankt?
„Hoe kan dat?" vraagt hij. „Waar heeft tante Lien jullie die gegeven?"
„In de tuin, bij de kippen," zegt Trieneke.
„Nog mooier! Maar die schaal met flappen stond toch in tantes huiskamer, op de tafel?"
„Ze had in de keuken nòg een schaal met flappen, en daar zei ze: pakken jullie er maar één."
„Ja, en ze zei ook: jullie hebben twee handjes."
Lieneke, Dieneke en Trieneke durven niets meer te zeggen. Ze kijken maar eens naar de punten van hun schoenen.
„En verder?" vraagt mammie.
„Een pasteitje, bij mevrouw Rijke."
„En een kopje koffie."
„Koffie?" vraagt mamma. „Nu ja, een kop melk met een scheut koffie erin," zegt pappa.
„Maar pappa, dat je dat allemaal hebt toegestaan!"
„Ik heb alleen die éne oliebol bij oma en opa Steenveld toegestaan. De oma's en de tantes stopten ze maar toe. En die kinderen aten alles maar op!"
De volgende dag zijn Lieneke, Dieneke en Trieneke gelukkig weer beter.

„We lusten nooit geen oliebollen meer," zeggen ze.
„En geen appelflappen."
„En geen pasteitjes."
Daar moet pappa om lachen. „Ik hoor het jullie zeggen," zegt hij, „maar het volgende jaar moet je moeder maar visites met jullie gaan maken. Ik kap er mee!"
Mammie lacht nu óók, het verdriet is voorbij. De kinderen zijn weer gezond en vrolijk, en het duurt nog een heel jaar eer er weer oliebollen en appelflappen worden gebakken.

Als pappa de volgende dag naar zijn werk is en mammie de ontbijttafel heeft afgeruimd, mogen Lieneke, Dieneke en Trieneke helpen met de afwas. En met het bedden opmaken en met het aftuigen van de kerstboom. Ze hebben nog een hele week kerstvakantie.
's Middags mogen ze mee een paar boodschappen doen. De meisjes moeten hun jasjes maar aan gaan trekken. Als ze daarmee bezig zijn, rolt er een rijksdaalder over de grond.
„Waar komt die vandaan?" vraagt mammie.
Ze gaan alle drie in hun mantelzakken grabbelen en daar komt dan heel wat geld uit.
„Hoe komen jullie aan al dat geld?"
„Gekregen. Gister. Van de oma's en opa's en de tantes en ooms," zegt Trieneke.
„Daar hebben jullie me nog niets van verteld."
„Vergeten, mammie. We waren gisteren eerst te laat en toen werden we ziek."
„Het is bij elkaar een heleboel geld; we zullen het maar meteen in jullie spaarpotten doen." En dan gaan ze op stap.
Onderweg komen ze langs een groot gebouw met veel ramen. Trieneke kijkt ernaar en ziet dat voor een paar ramen kinderledikantjes staan.
„Wonen die kinderen in dat grote huis, mammie," vraagt

https://achterderug.nl

ze, „en zijn ze ziek?"
„Ze wonen er niet. Ze zijn er voor een poosje omdat ze ziek zijn. Er zijn nog veel meer kinderen in dat huis. Het is een kinderziekenhuis."
Dat vinden Lieneke, Dieneke en Trieneke heel erg. Zóveel zieke kinderen die niet thuis bij hun eigen pappa en mamma in hun eigen bedje liggen, maar in het kinder-ziekenhuis.
Ze zijn er een poosje stil van.
„Die kinderen worden daar heel goed verzorgd hoor," zegt mammie. „De zusters zijn heel lief voor ze, en de dokters doen erg hun best om ze weer zo gauw mogelijk beter te maken."
„Maar hun pappa en mamma zijn toch niet bij ze."
„Nee, dat kan natuurlijk niet."
„Zijn ze net zo ziek als wij gisteren waren?"
„Nou," zegt mammie lachend, „die ziekte van jullie was niet zo erg. Het was wel even heel akelig, maar het ging gauw weer over. De kinderen in het kinderziekenhuis moeten daar meestal een hele poos blijven. Die zijn veel zieker dan jullie gisteren waren. Veel èrnstiger ziek."
Trieneke kan het nog niet helemaal begrijpen. „En al die tijd niet bij hun pappie en mammie," zegt ze nog eens.
„Nee, maar die mogen ze wèl dikwijls komen opzoeken."
„Dan ga ìk ze óók eens een bezoekje brengen," zegt Trieneke opeens, „en dan geef ik ze mijn pop."
„Dan geef ik mijn blokkendoos."
„En ìk geef ze het prentenboek van Roodkapje."
Dat vindt mammie erg lief van haar dochtertjes, maar of die zo maar naar het kinderziekenhuis kunnen gaan om de zieke kinderen te bezoeken . . . ?
„Ik denk niet dat jullie er zomaar in mogen," zegt ze.
„Ook niet als we een pop en een blokkendoos en een prentenboek meebrengen?"

„Ik denk van niet, nee. Maar ik weet een beter plan. Jullie hebben zoveel geld gekregen gisteren. Als je daarvan nu eens ieder twee rijksdaalders gaf voor die zieke kinderen? Dat is dan bij elkaar vijftien gulden en ik leg er dan óók twee rijksdaalders bij. We hebben dan bij elkaar . . ."
„Twintig gulden," zegt Trieneke.
„Prachtig, dat heb je gauw uitgerekend. Als we daar dan lekkere sinaasappels voor kopen hebben we zeker wel voor alle kinderen één heerlijke frisse sinaasappel. Daar zullen ze echt wel blij mee zijn."
„We gaan de sinaasappels dan zelf brengen hè mam?"
„In een grote zak?"
„Dat zou dan wel een héél grote zak moeten zijn! Zo'n zak zouden we misschien niet eens kunnen dragen."
„Dan maar in het boodschappenwagentje," stelt Trieneke voor.
„Daar zouden ze misschien net in kunnen. We gaan nu maar meteen naar de groenteman om te kijken of hij mooie sinaasappels heeft."
Nu, de groenteman heeft prachtige sinaasappels. Wèl duur. Voor twintig gulden kan hij er vijftig geven. „Een hele vracht mevrouw," zegt hij. „Wil ik ze bij u thuis bezorgen?"
„Dat hoeft niet, we komen ze morgenochtend wel bij u halen. Met het boodschappenwagentje. Maar zoekt u mooie voor ons uit? Ze zijn voor zieke kinderen."
„Nu, dan krijgt u de grootste en de mooiste sinaasappels die ik in mijn winkel heb."
„Tot morgenochtend dan, groenteman."
„Tot morgenochtend, mevrouw. Ik zal zorgen dat ze klaar staan. En hier, voor de kinderen elk een appeltje."
„Dank u groenteman. Tot morgenochtend!" klinken drie stemmetjes tegelijk.
Thuis belt mammie het kinderziekenhuis op en vraagt of ze

https://achterderug.nl

de directrice even mag spreken. Het duurt wel even eer ze die aan de lijn krijgt, maar het lukt toch.
„U spreekt met mevrouw Steenveld, mijn dochtertjes willen zo graag sinaasappels aan de zieke kinderen geven. Kunnen wij die morgenochtend bij u brengen?"
„Heel graag mevrouw, maar weten uw dochtertjes dat hier wel haast vijftig zieke kinderen zijn?"
„We brengen er zeker vijftig mee. Wat er over blijft mag u aan kinderen geven die bijna nooit fruit krijgen."
„Kunt u om een uur of elf komen, schikt u dat?"
„O ja, ons schikt het altijd. Mijn dochtertjes hebben nog vakantie."
„Hoe oud zijn die meisjes?"
„Zes, zeven en acht jaar. Ze heten Dieneke, Lieneke en Trieneke."
„Nou mevrouw, we zullen u en uw dochtertjes graag ontvangen. Tot morgenochtend elf uur dan. Dag mevrouw Steenveld."
„Dag directrice."
„Je hebt het gehoord," zegt mammie, „morgen om elf uur."
De volgende dag zijn Lieneke, Dieneke en Trieneke om tien uur al helemaal klaar: manteltjes aan en capuchons over hun hoofd getrokken. Het is nog kouder buiten dan op Nieuwjaarsdag. Het vriest zelfs. In hun slaapkamer staan de ijsbloemen op de ruiten.
„Eerst maar naar de groenteman," zegt mamma. Daar zien ze, dat die vijftig knotsen van sinaasappels niet eens allemaal in het boodschappenwagentje kunnen. Hoe moet dat nu?
Dieneke weet ineens een goeie oplossing. „De poppewagen, die kunnen we zelf rijden!" Lieneke en Trieneke maken een sprongetje van plezier.
„Ja, dat doen we: de poppewagen!"
„Meneer," zegt mamma tegen de groenteman, „hier hebt u

uw geld, twintig gulden. De sinaasappels laten we even hier. We gaan thuis de poppewagen halen."
„Zoals u wilt mevrouw."
Een kwartier later komen ze bij de groenteman terug, mèt de poppewagen. Er liggen twee poppedekentjes in. Eén voor onder en één voor op de sinaasappelen. Ze mogen onderweg niet bevriezen. Dan zouden ze niet lekker meer zijn. De zieke kinderen moeten lèkkere sinaasappelen krijgen.
Om precies elf uur staan ze voor de deur van het ziekenhuis, mèt een boodschappenwagentje en een poppewagen vol sinaasappels.
Een zuster brengt ze naar de spreekkamer van de directrice.
„Wel, wel," zegt die, „wat een prachtige grote sinaasappels brengen jullie mee!"
„Allemaal voor de zieke kinderen."

https://achterderug.nl

„Zelf betaald. Uit onze spaarpot."
„Maar dat is geweldig hoor!"
„Ja," vertelt mammie, „mijn meisjes hebben met Nieuwjaar wat al teveel oliebollen gegeten en zijn daar ziek van geworden. Erg ziek. Maar ze waren gelukkig ook gauw weer beter. De volgende dag kwamen we hier langs met boodschappendoen, en toen zagen zij kinderledikantjes voor de ramen staan. Ze wilden toen van alles van het kinderziekenhuis weten. Eerst wilden ze van hun speelgoed aan de patiëntjes geven: een pop, een blokkendoos, een prentenboek. Maar ik dacht dat de kinderen hier meer aan fruit zouden hebben."
„Dat hebt u goed gedacht, mevrouw Steenveld. Speelgoed hebben we hier wel voor de kinderen. Maar aan fruit komen ze wel eens wat te kort, en er zijn vaders, moeders, oma's en tantes die meer snoep meebrengen dan fruit als ze bij de kinderen op bezoek komen.
„Mogen we de sinaasappels hier op tafel leggen?" vraagt mamma.
„Misschien vinden Lieneke, Dieneke en Trieneke het veel leuker als ze de sinaasappels zèlf aan de patiëntjes mogen geven?" Nu, dat hadden ze niet verwacht.
„Komen jullie dan maar met me mee. Eerst maar de poppewagen."
Ze rijden mèt de poppewagen een zaaltje binnen, waar zes kinderen liggen. Ze mogen elk aan twee kinderen een sinaasappel geven. Nou, òf die kinderen daar blij mee zijn!
Op een zaaltje met heel kleine kindertjes, legt de zuster het fruit op een tafel. „We persen de sinaasappels straks wel uit," zegt ze.
Ze komen ook bij de deur van een zaaltje, waar ze niet binnen mogen gaan.
„Hier liggen een paar héél zieke kinderen," zegt de directrice. „Ik zal het fruit wel even aan de zaalzuster geven."

Als ze overal geweest zijn, liggen er toch nog vijf sinaasappels in het boodschappenwagentje. Die laten ze achter voor de kinderen die bijna nooit bezoek krijgen.
Voor ze weggaan, krijgen ze alle drie van de directrice een kaart, waarop het kinderziekenhuis staat. Achter op die kaarten heeft ze geschreven: „Ter herinnering aan 3 januari." En daaronder haar naam.
„Die hangen we thuis in jullie kamer," zegt mammie.
„Boven onze bedden," stelt Trieneke voor, „als we dan 's avonds ons gebedje opzeggen, kunnen we de zieke kinderen niet vergeten en ook voor hen bidden."
„Dat is heel mooi," zegt de directrice. „Er zijn hier altijd veel zieke kinderen. En niet alleen hier, maar overal, op de héle wereld. Zieke kinderen en kinderen die honger hebben, en kinderen naar wie niemand omkijkt.
Bidden jullie maar trouw voor àl die kinderen.
En zo nu en dan mogen jullie hier ook nog wel eens terugkomen om met de kinderen hier gezellig wat te babbelen. Dat zullen ze vast wel prettig vinden. Maar dan hoeven jullie geen sinaasappels mee te brengen hoor!
Als mamma vooraf even opbelt dan kunnen we altijd wel een afspraakje maken."
„Dat doen we zeker, over een poosje," zegt mammie. „Zeggen jullie de directrice nu maar gedag."
„Dag directrice," zeggen Lieneke, Dieneke en Trieneke.
„Dag kinderen, bedankt hoor voor onze patiëntjes.
Daaaaag . . . en tot ziens!"